٧
همت
Ketabton.com
د سنايي پر
مختيايي موسي
له خيرونو څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

همت

خپرونکي	:	د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدير	:	راز محمد دليلي
ليکونکی	:	احمد فريد عارفي
پښتو ژباړه	:	مريم هاشمي
انځورګر	:	فتانه بکتاش عارفي
کمپوز او ديزاين	:	سيد نذير حسيني

لومړی طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۶ د وري مياشت.
دوهم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۷ د ژمی مياشت.
دريم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۸ د ژمی مياشت.
څلورم طبع : ۲۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۹ غويا مياشت.

اتم سړک، قلعه فتح الله د سنايي موسسه: په کابل کې پته
تيلفون: ۰۲۰-۲۲۰۱۶۹۳
۱۸۱ پوست بکس
بريښنا ليک: sieal@brain.net.pk
انټرنيټ پاڼه: www.sanayee.org
اورکزي پلازې شاته، يونيورسټي تاون، پيښور پاکستان: په پاکستان کې پته.
تيلفون: ۰۰۹۲-۹۱-۵۸۴۲۱۵۵-۹۱۵۸۲۱۶۵
فکس: +۹۲+ ۹۱ - ۵۸۴۵۱۳۹

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي پرمختيايي
موسسې پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

تصویري کیسه

همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

په اوسني چاپ سريزه

د سنايي پرمختيايي موسسې د دې اوچت اوګټور کتاب د اړتيا په نظر کې نيولو سره چې ښودنه کوي که چيرې مونږ اراده وکړوله همت څخه کار واخلو ناشوني کارونه به شوني شي د چاپولو اقدام وکړ. د ښوونځي بيا رغاونې د ناهيلو شوو ماشومانو په زړونو کې د هيلو نهالونه راوټوکول. پر اوسني چاپ مو اقدام وکړ چې دا پلا به د کتاب لاسته راوړنې څه وي.

والسلام

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

گرانو لوستونکو ! د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) په دې وياړي چې د دې کتاب په وړاندې کولو سره يو بل گام د هيواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو د خدمت په ترڅ کې پوره کوي.

د (همت) کتاب چې د ورور احمد فريد عارفي ليکنه ده، اووم کتاب دی چې د سنايي پرمختيايي موسسې SDO له خوا د چاپ په گاڼه ښايسته کيږي. لکه څرنگه چې د کتاب له نوم څخه څرگنديږي د يو کوچني لوړ همت او مفکوره ده چې بالاخره د يو ټولنيز لوی خوځښت شکل غوره کوي.

په لنډه توگه هغه څه چې دا اثر د پايلې په توگه وړاندې کوي په لاندې ډول دي:

- په خپل ځان د اعتماد او باور لرلو حس.
- د ماشومانو او تنکيوځوانانو په هکله ښه او جدي پاملرنه حتى په هغو امورو کې چې د دوی تر وس پورته گڼل کيږي.
- د دې مفکورې تحرك او پياوړتيا چې، تل بايد مونږ په دې انتظار کې و نه اوسو چې پردي مونږ ته څه راکړي.
- د دې مفکورې پياوړتيا چې مونږ د ځان لپاره څه کولای شو او څرنگه يې عملي کولای شو.
- د ټولني د وگړو ټولنيزو، عام المنفعه او د بيارغاوني کارونو ته هڅول، د حشر او داوطلبانه کارونو له لارې.

په پای کې د سنايي پرمختيايي موسسې (SDO) اداره هيله لري چې د دې کتاب په خپرولو سره يو بل گټور گام د بيارغاوني په لور اوچت او خپل سهم اداء کړي همدارنگه د الله تعالي(ج) له دربار څخه د نورو گټورو علمي او کلتوري خدمتونو د جوگه کيدو غوښتنه کوي ترڅو خپل وران ويجاړ هيواد پخپلو لاسونو ودان کړو.

و من الله التوفيق

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

همت

د وطن د یو لرې کلي په شنه او ښکلې لمن کښې یو دولس کلن هلك د احمد په نوم ژوند کوي او په پنځم ټولګي کې سبق لولي.

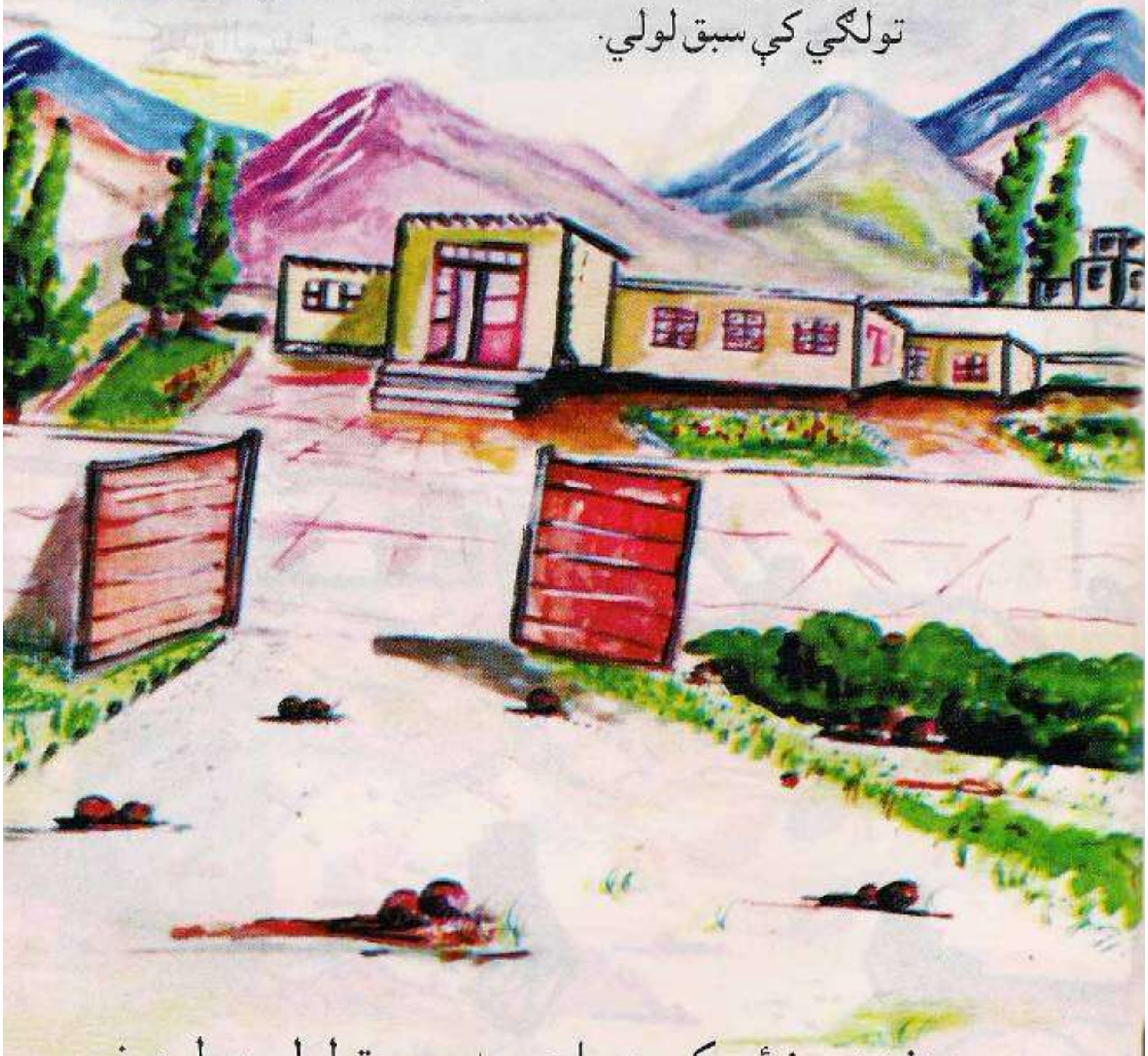

په هغه ښوونځي کې چې احمد سبق لولي یو لومړنی ښوونځی دی چې شپږ ټولګي لري. که څه هم دا ښوونځی ډیر کوچني وو خو ډیر پاك صفا او زرغون وو. او له دې کبله چې د کلي ماشومانو په دې ښوونځي کې زده کړه کوله ډیر خوشحاله وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اما دې خوښیو ډیر دوام ونکړ ځکه یو کال وروســـته په کلي کې دروانو جګړو له کبـــــله دا ښوونځی هم په کنډوالو بدل شو.

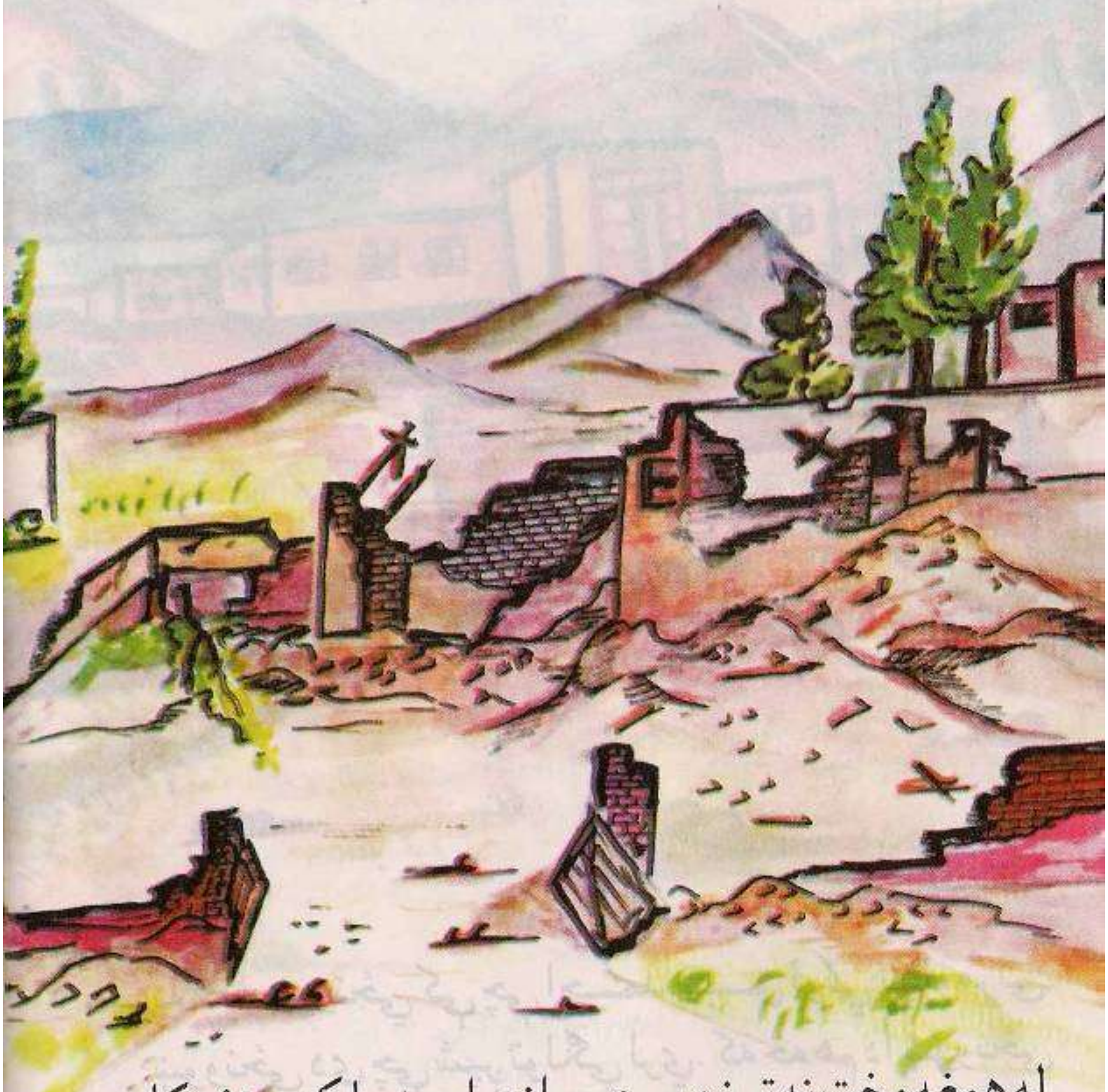

له همغه وخت نه تر نن پورې یوازې احمد بلکه د هغه کلي ټول ماشومان د زده کړې نه پاتې شول. او د هغوی د ژوند ارزښتناکه ورځې بیهوده او عبث تیریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

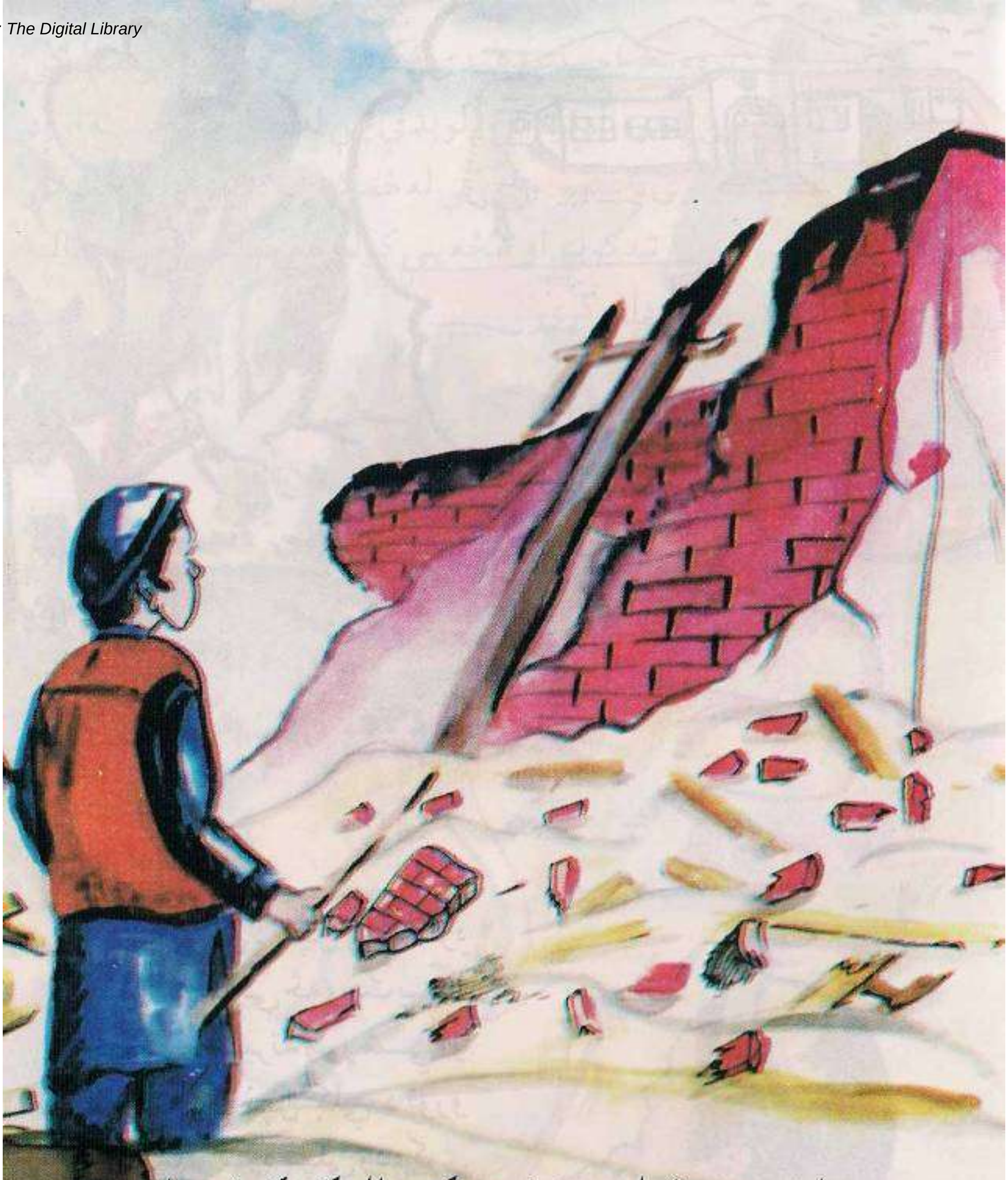

ډیر وخت بــه د خپل ښوونځي په کنډوالو کې ګرځیده او هغه ورځې بـــه یې یادولې چې په همدې ځای کې چې اوس په یوه کنډواله بدل شوی لوبې کولې، زده کړه یې کوله او د خپل ټولګي والو سره ټوکې ټکالې او خنداوې کولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد به تل د خپل ځان سره
سوچ کولو چې څه وخت به دا
ښوونځی بیرته جوړ شي او
هغه به د خپل کلي د نورو
ماشومانو سره خپلې زده کړې
ته دوام ورکړي؟
دا هغه پوښتنه وه چې احمد به
تل له خپل ځان سره مطرح
کوله او ددې پوښتنې د حل په
لټه کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ احمد په همدې فکرونو کې ډوب وُ چې سترګې
یې په یوه الوتونکې ولویدې چې له خپل جسامت نه اوږد
او لوی د غنمو وږی یې له ځمکې نه دونې یوې څانګې
ته یوړ ته کولو او هڅه یې کوله چه خپله ویجاړه ځاله
بیرته ودانه کړي.

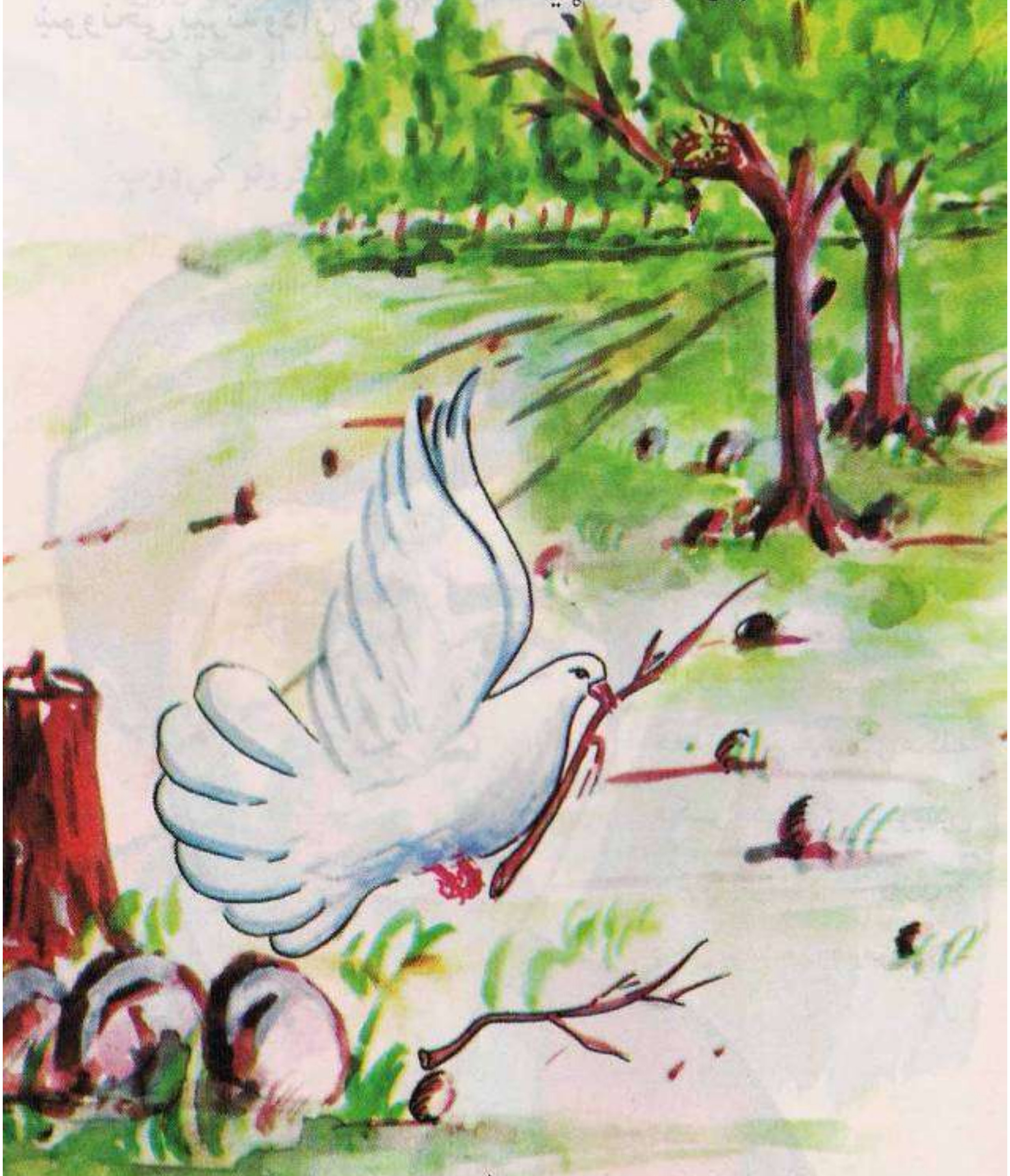

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې احمد دا حالت ولیده د هغه په سترګو کې د هیلو برېښنا وځلیده او خپل ځان سره یې وویل. کله چې یو ناتوان الوتونکې خپله ویجاړه او ورانه ځاله یوازې بیرته ودانولې شي نو آیا مونږ نشو کولای چې خپل ویجاړ ښوونځی بیرته ودان کړو؟

دا پوښتنه سبب شوه چې هغه نور هم په همدې هکله فکر وکړي او کوښښ وکړي چې دې ستونزې ته د حل یوه ښه لاره ومومي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی احمد د موضوع په هکله خپل پلار سره مشوره وکړه اما د هغه پلار چې له لیك لوست څخه برخمن نه ؤ احمد ته یې وویل چې «د ښوونځي جوړول زموږ او ستاسو کار نه دی دې خبرو پسې مه ګرځه» اما احمد چې د خپل ښوونځي یو ممتاز زده کوونکي وو او د علم په زده کړه کې ډیر لیوال وو، د خپل ښوونځي د جوړولو په هکله یې له هاند او هڅو څخه لاس وانخیست او دا جمله یې ځان سره زمزمه کوله.

(چې پسې ګرځې هغه به مومې) او په خپل فکرونو کې ډوب شو.

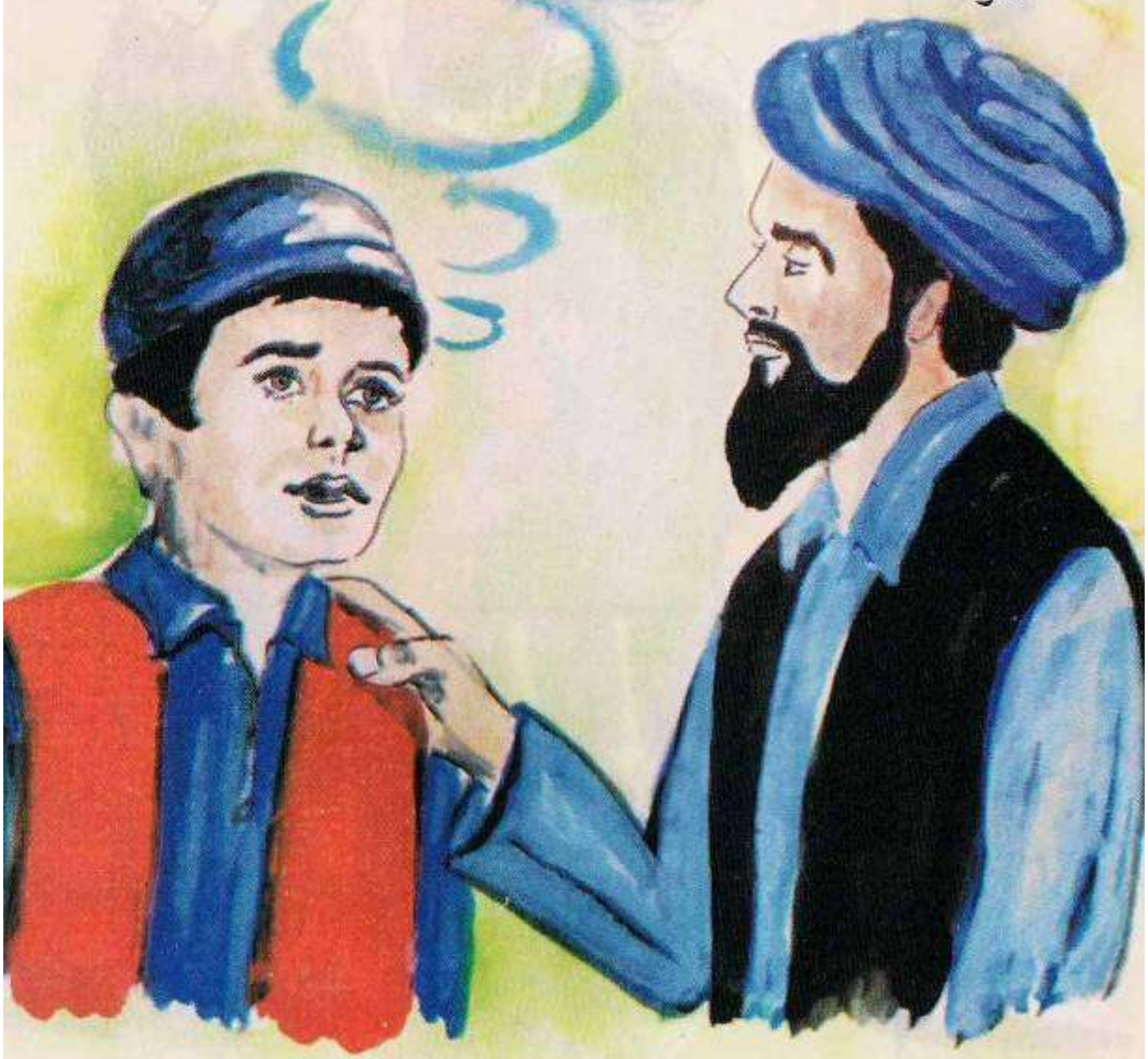

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ احمد خپل یو شمیر د ښوونځي ټولګي والو او ملګرو ته چې په همدې کلي کې اوسیدل لاړ او هغوي سره یې دا پوښتنې شریکې کړې.

■ څه وخت به زموږ ښوونځی بیرته فعال شي؟

■ څوك به هغه بیرته فعال کړي؟

■ موږ به تر څه وخت پورې په کوڅو کې ورځې تیروو او ...

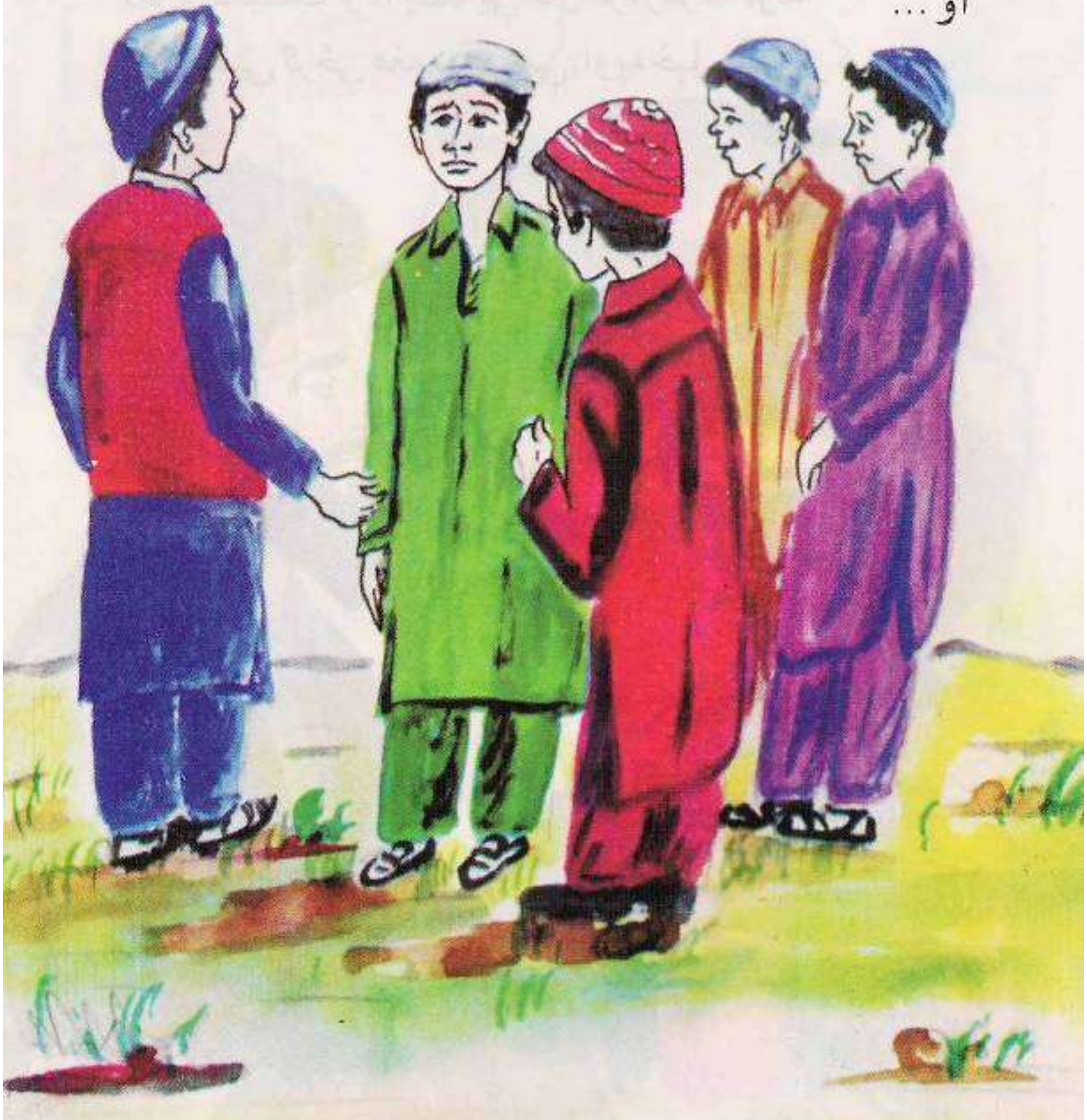

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد ټولګیوالو او ملګرو ډول ډول نظریې او ځوابونه ورکړل خو ټول په دې فکر کې وو چې نور څوک به دوی ته دا کار وکړي.
وروسته احمد په ډېر نرمۍ سره له هغوی څخه پوښتنه وکړه که دا کار مونږ پخپله ورو ورو سرته ورسو څنګه به شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خبرې په اوريدو سره عجيب آوازونه او مسخره آمزه خنداګانې اوچتې شوې يو تن په خندا سره وويل: ورونو احمد ليونی شوی ده خداې د هغه وبخښي ډير ښه هلك وو.

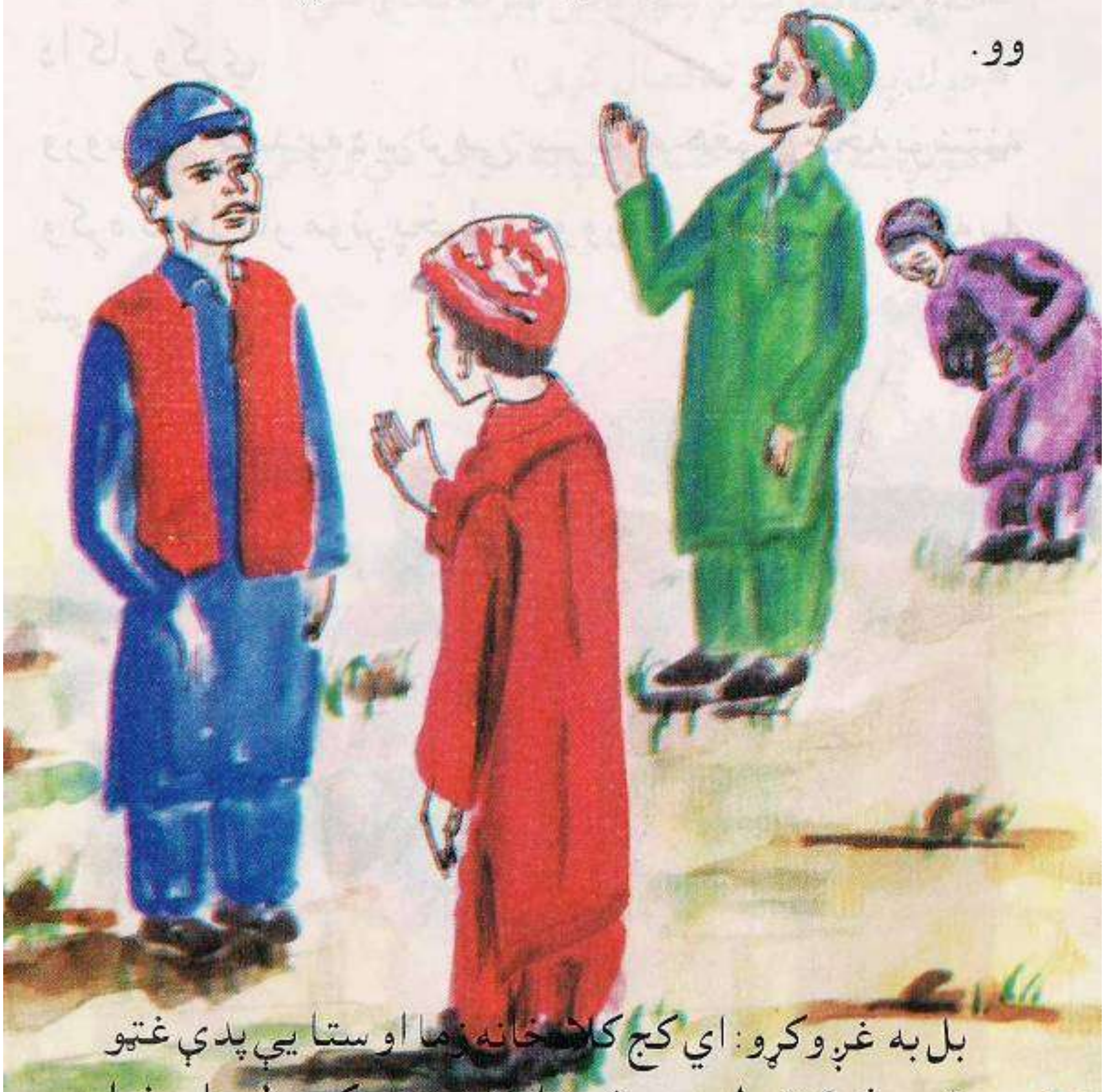

بل به غږ وکړو: اې کج کلاخانه زما او ستا يې پدې غټو خبرو څه؟ (شوله دې وخوره او پرده دې وکړه). له بلې خوا نه بل په مسخرو وويل: اې کور کوري کوترې په تولګې کې هم ستا د سبق ويلو سره موږ په تنګ وو، اوس هم سبق پسې نښتی يې خپل کور کې اوسه کله چې حکومت ښوونځی جوړ کړ بيا راشه او سبق وايه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد ددې خبرو په اوریدو سره بې له دې چې څه ووایي
ډیر مایوسه شو ، له خپلو ټولګیوالو دوستانو څخه جلا
شو او کورته روان شو. یوه شیبه وروسته د یو کوچنې
یوم سره د ښوونځي په لور روان شو.

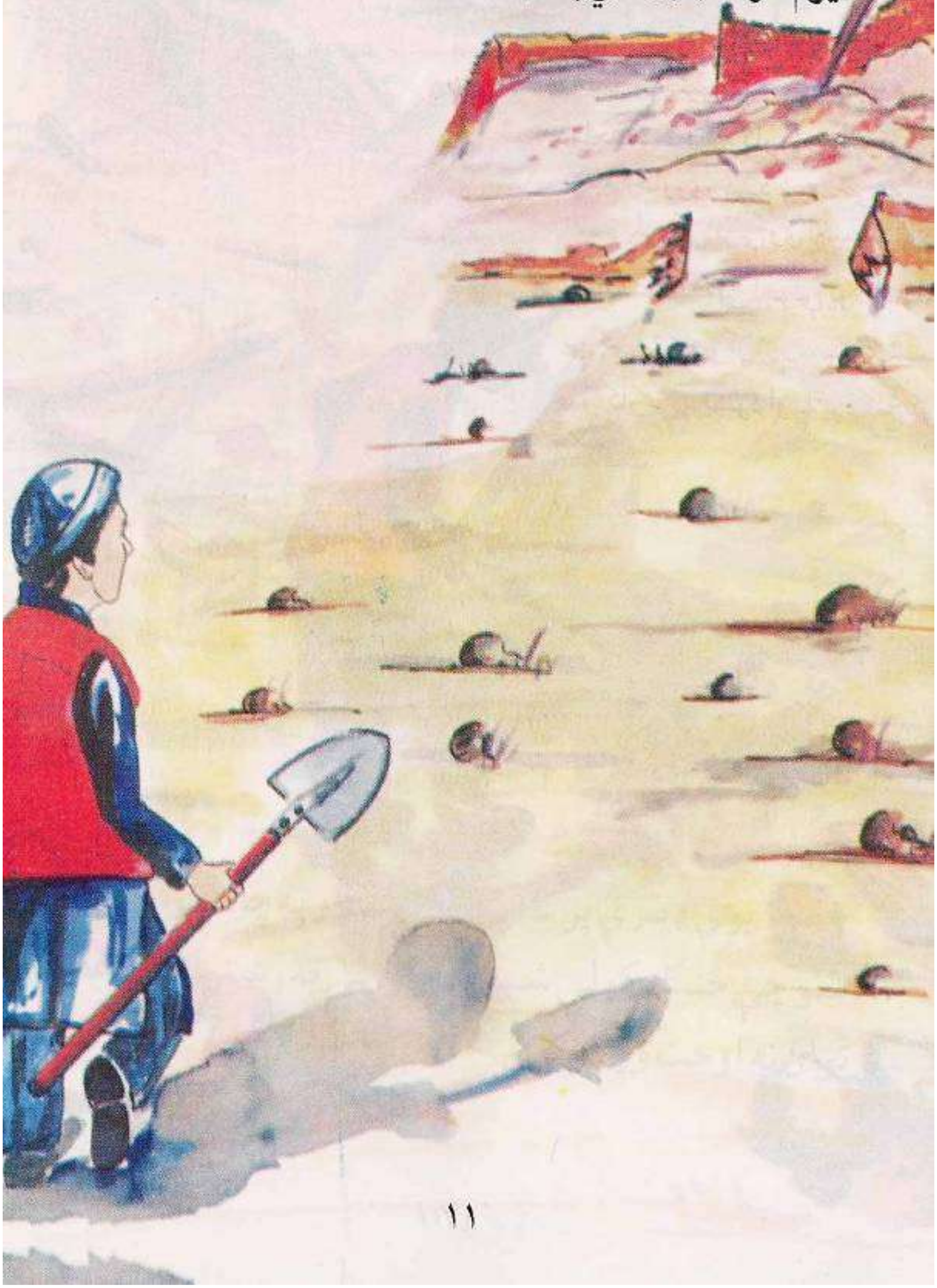

(c) ketabton.com: The Digital Library

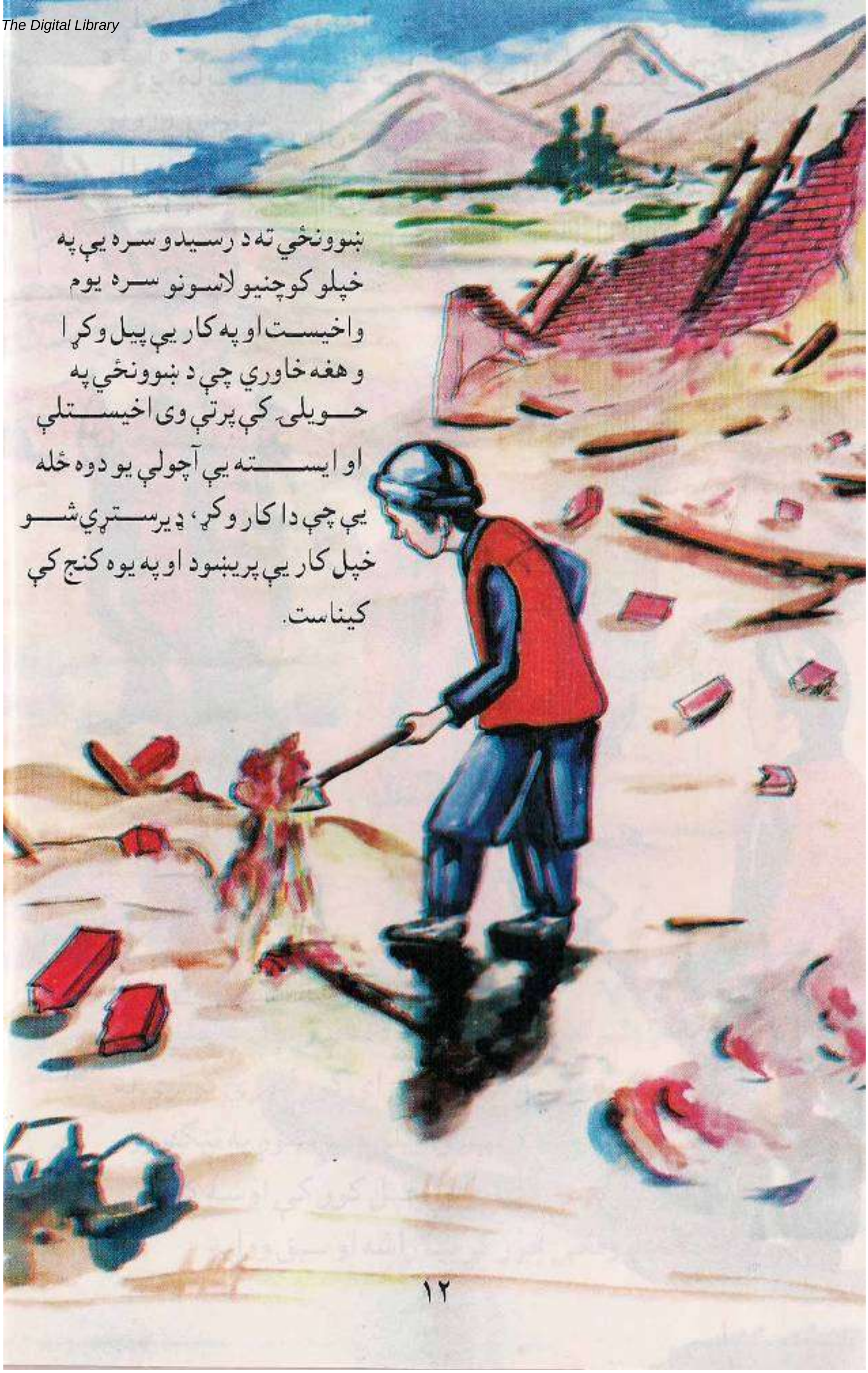

ښوونځي ته د رسیدو سره یې په
خپلو کوچنیو لاسونو سره یوم
واخیست او په کار یې پیل وکړا
و هغه خاوري چې د ښوونځي په
حویلۍ کې پرتې وې اخیستلې
او ایسته یې آچولې یو دوه ځله
یې چې دا کار وکړ، ډیر ستړی شو
خپل کار یې پریښود او په یوه کنج کې
کیناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

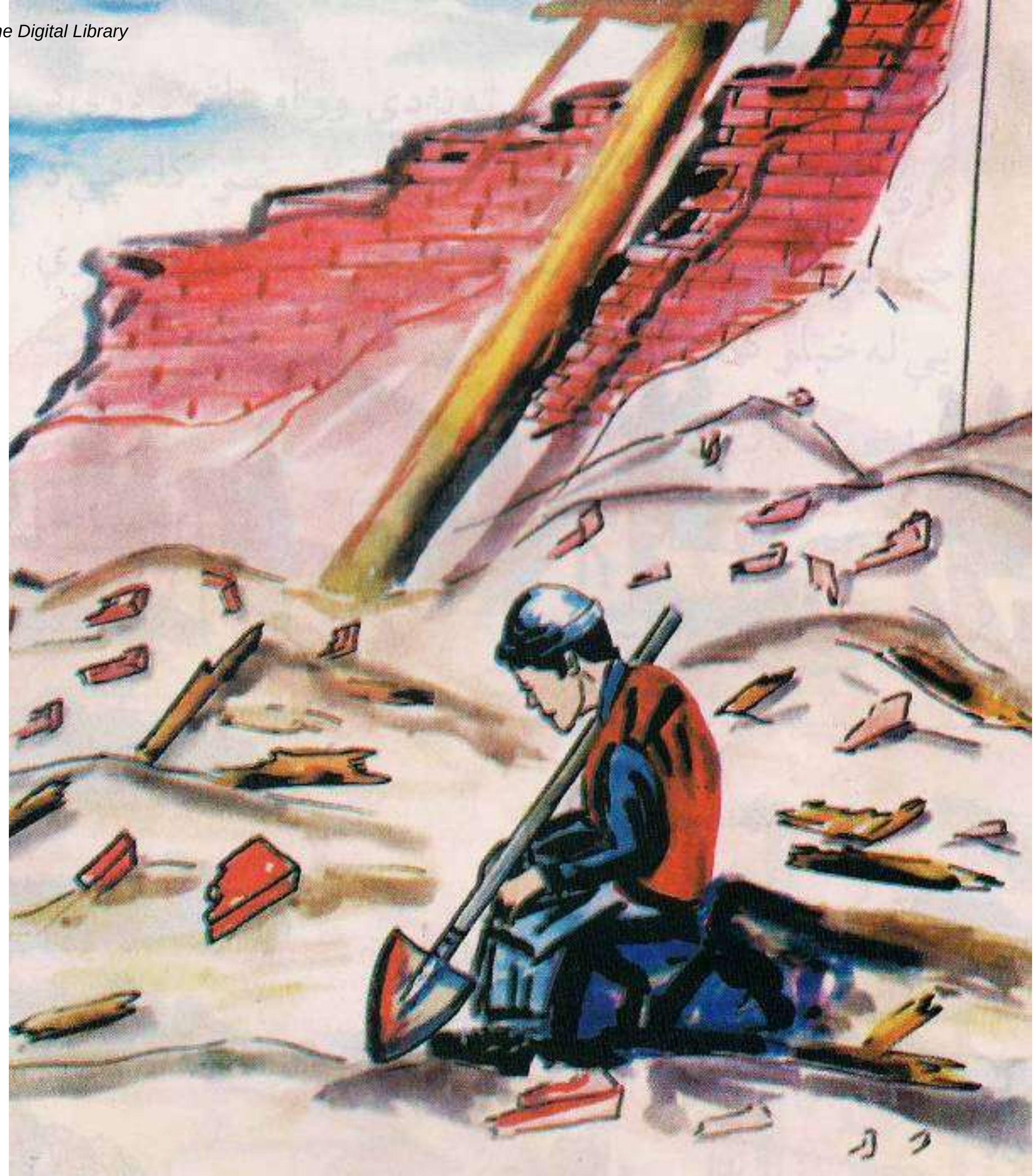

هغه د يوې ډبرې پر سر کيناست او په چرتونو کې ډوب
شو چې څنګه کولې شي دا کار چې په رښتيا هم د هغه د
توان نه اوچت وو، وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

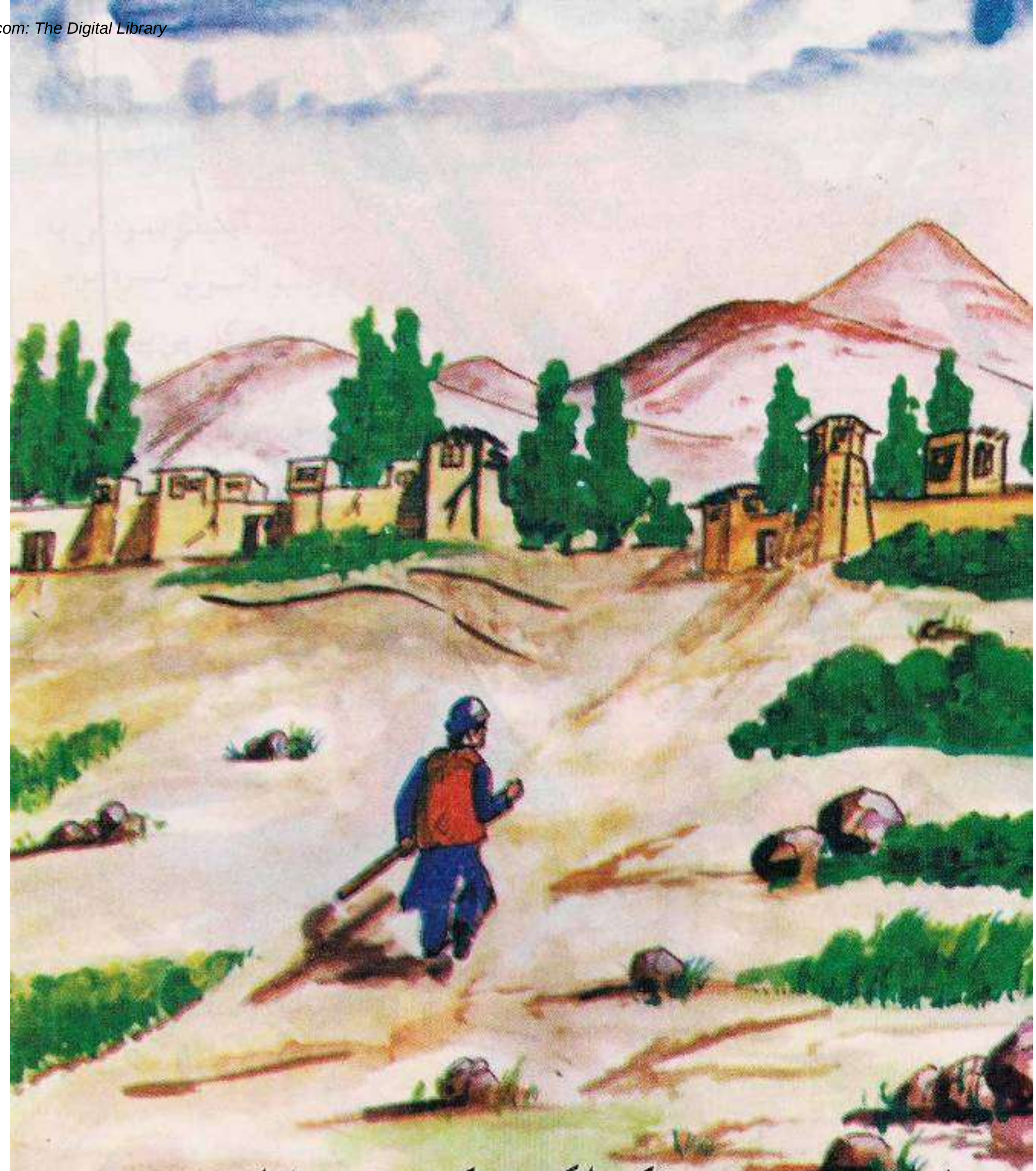

د خپلو چړپو په مینځ کې لکه چې کومه د حـــل لاره یې پیدا کړي وي په چټکۍ سره د خپل ځای نه اوچت شو او د خپل کور په لور روان شـــو وروســـته چې یوم یې په کور کې پریښود بیرته د خپل کور څخه راووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د بـل کلي په لور چې دوي ته نژدې وو او هلته د دوې د دري مضمون د ښوونکي کور وو روان شـــو. کله چې د خپل ښوونکي کورته ورسـيد. لږ څه وځنديده او خاورې يې له خپلو کالو څخه پاکې کړې. کالې يې جوړ کړل او په ورويې دروازه وټکوله.

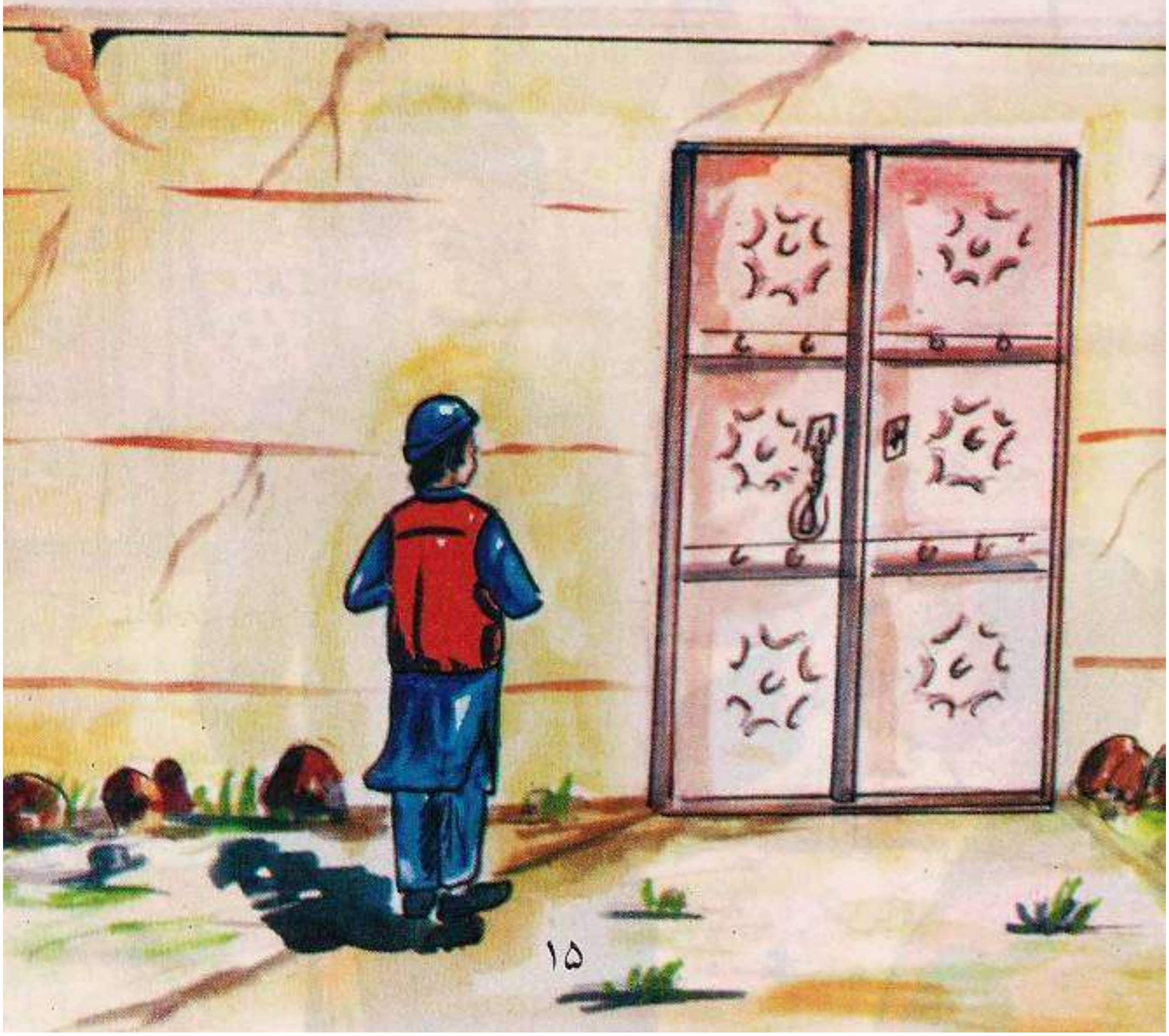

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو شيبې وروسته ښوونکي دروازه خلاصه کړه.
ښوونکي چې احمد يې د هغه د استعداد، لياقت او اخلاق د پاره ورته کړان وو داحمد په ليدو ډير خوشحاله شو. او احمد څخه يې غوښتنه وکړه چې کورته ورشي اما احمد د سلام او لاس ښکلولو نه وروسته د خپل ښوونکي څخه وغوښتل چې هغه سره يو ځو شيبې خبرې وکړي او هغه ته لارښوونه وکړي.

احمد ټولې خبرې چې د هغه په ذهن کې وې ښوونکي ته بيان کړې او هغه څخه يې د دې موضوع د حل د لارې غوښتنه وکړه.

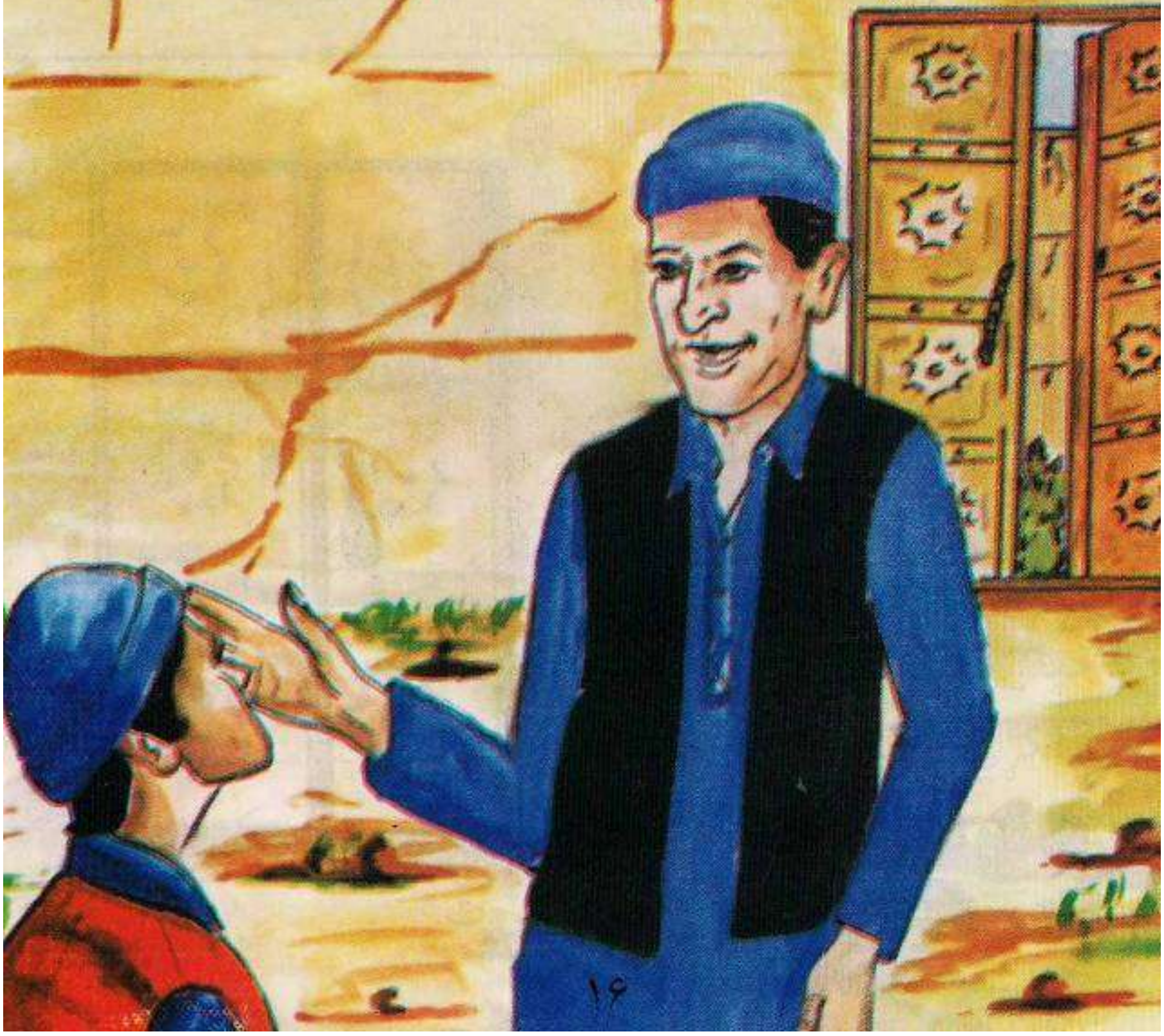

(c) ketabton.com: The Digital Library

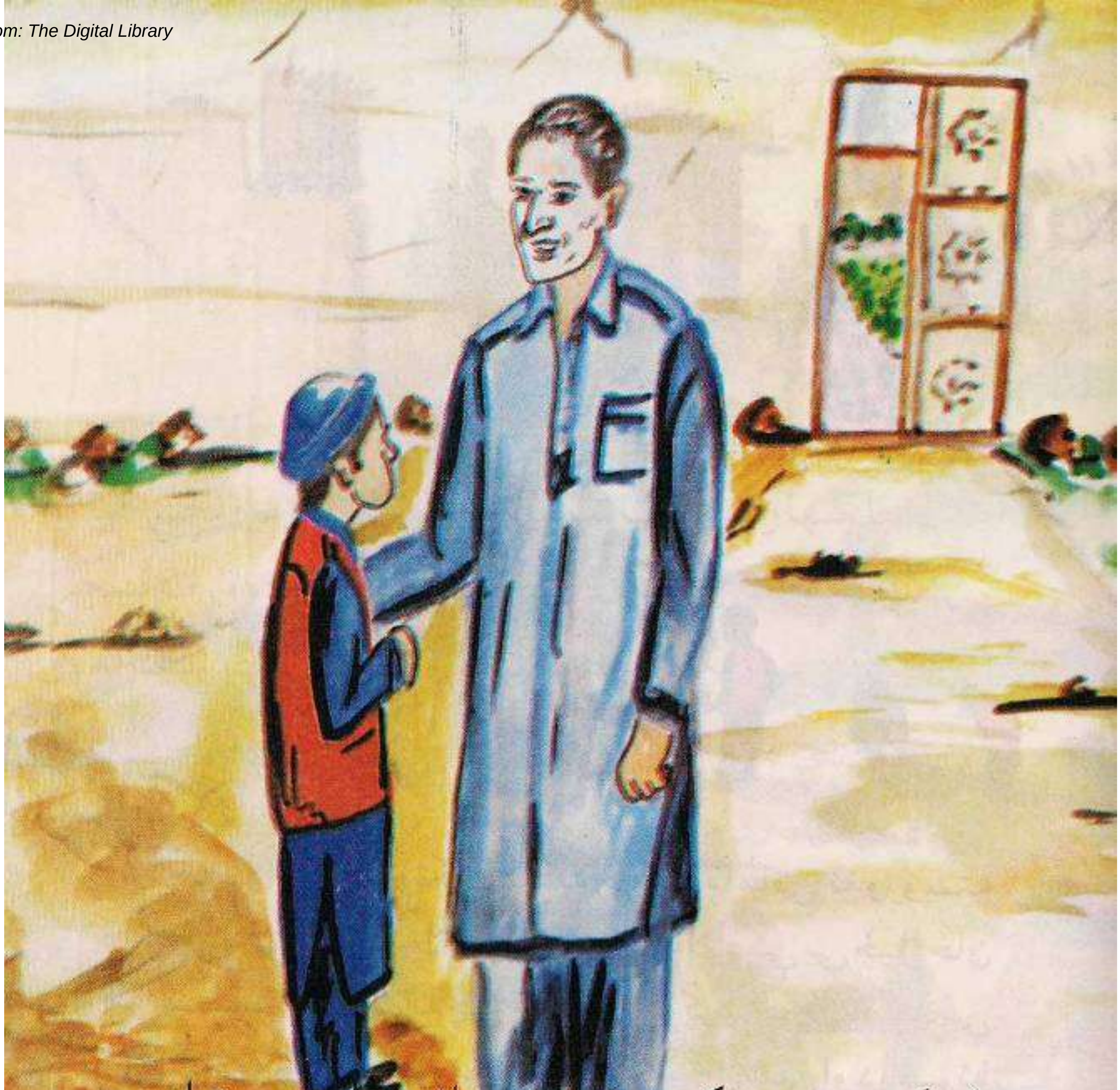

څرنګه چې ښوونکی یو ډېر مهربانه، [illegible] دوست او پوه سړی وو او د بیکارۍ نه [illegible] ډېر [illegible] تېري شوی وو. د احمد خبرو اترو وروسته دواړو دا فیصله وکړه چې صبا سهار احمد د خپل ملګري او ټول هغه زده کوونکي چې په شا او خوا کلیو کې اوسیږي او په دې ښوونځي کې سبق لولي د ښوونځي خواته راټول کړي چې په دې هکله په ګډه سره پریکړه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد د خپل ښوونکی سره له خدای په امانۍ نه وروسته په چټکۍ سره په لاره روان شو. په لاره کې یې خپل ځان سره دعا کوله چې خدای دې وکړي چې د هغه هڅې نتیجه ورکړي، ښوونځی ژر بیرته ودان شي او درسونه بیرته پیل شي.

هغه ډیر په چټکۍ سره تللو چې ژر تر ژره هلکان هم خبر کړي په پای کې احمد د خپل دوه درې ملګرو او ټولګي والو په مرسته وکولای شول چې زیات شمیر زده کوونکي خبر کړي چې صبا سهار په اته بجو ټول ښوونځي ته حاضر شي چې ښوونکی د ښوونځي بیرته پیل کیدو په هکله هغوي سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبا سهار یو زیات شمیر زده کونکي د ښوونځي خوا ته راټول شوي وو او خپل ښوونکي ته منتظر وو. اته بجې وې چې ښوونکی را څرګند شو. احمد ډير خوشحاله وو ځکه چې ښوونکی یوازې نه وو. هغه سره سر ښوونکی او یو بل ښوونکی هم د ښوونځي په لور را روان وو.

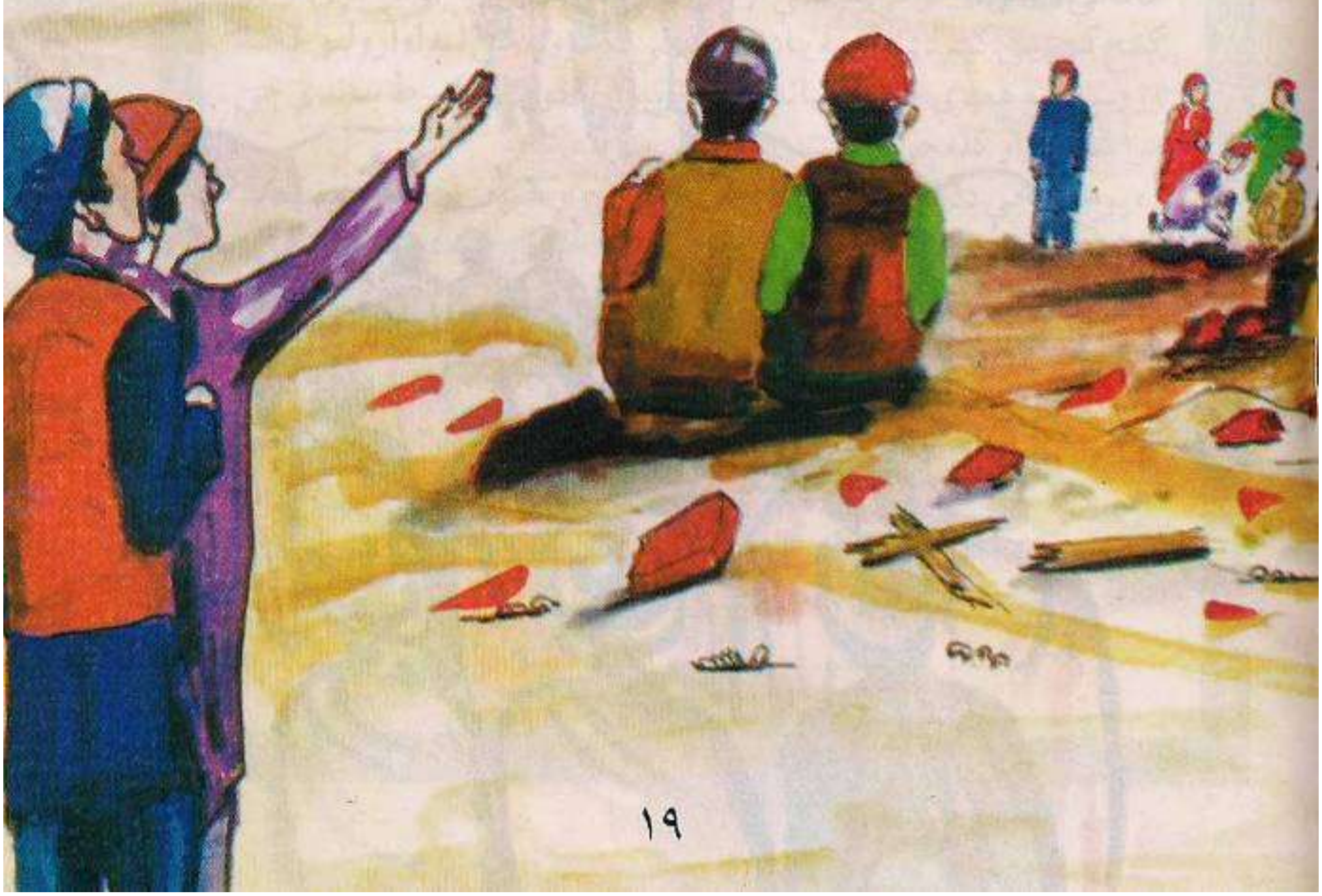

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي او ښوونکو په ليدو سره د زده کونکو شور ماشور آرام شو او ټول په منظم ډول د کتار يا د ليکې په شان ودريدل. سر ښوونکي او ښوونکو په را نژدې کيدو سره زده کوونکو ته سلام وړاندې کړ او ټولو زده کوونکو په يو آواز سره (وعليکم) وويل. وروسته بيا سر ښوونکی په يو لوړ ځای ودريده او د زده کوونکو د حال پوښتنې نه وروسته يې خپلو خبرو ته داسې ادامه ورکړه:

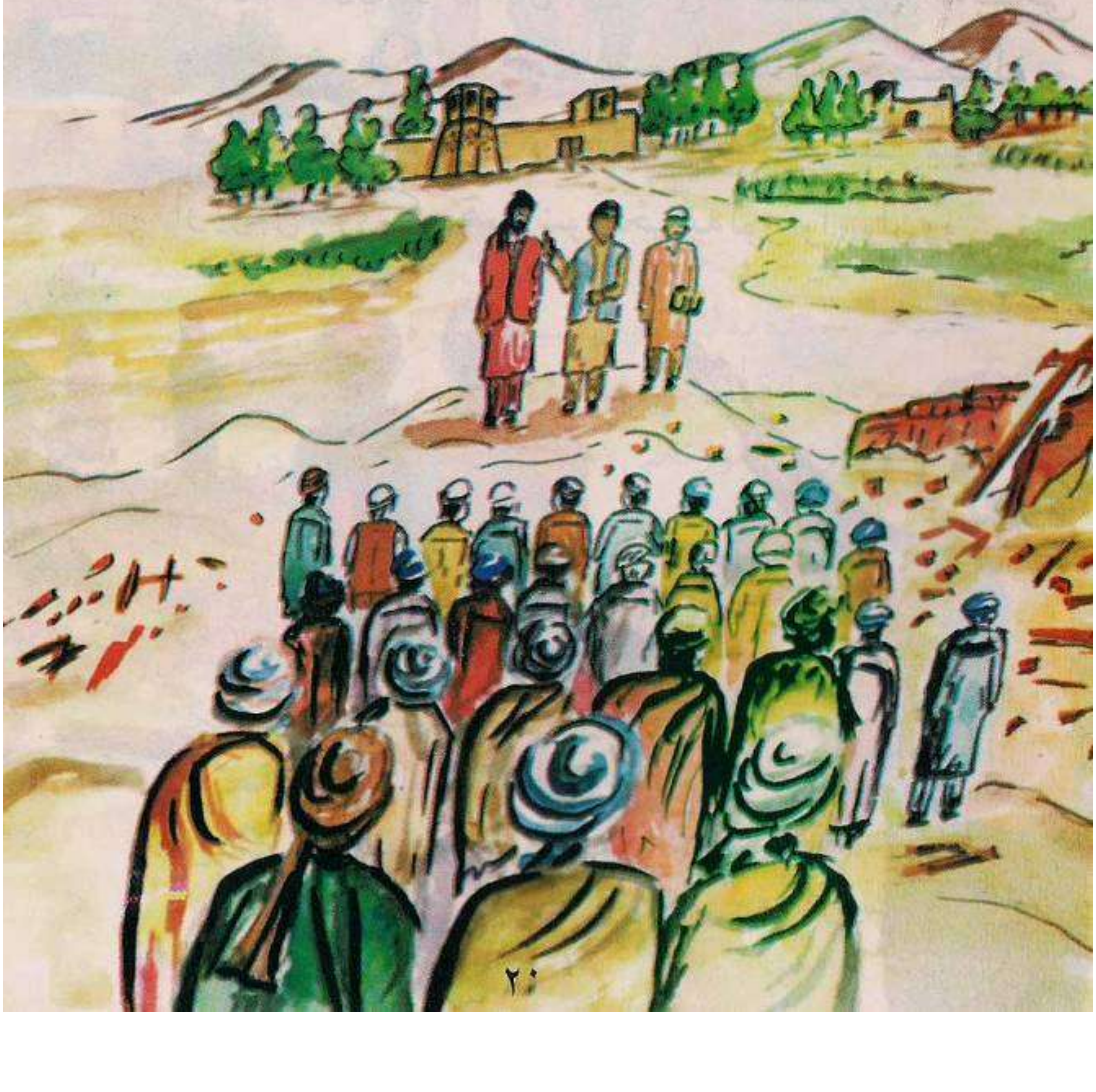

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو زده کونکو !

څه رنګه چې تاسو خبریاست پوره یو کال کیږي چې زموږ ښوونځی ویجاړ شوی دی او متاسفانه د ورانوونکو جګړو له کبله هیڅ څوك د دې ښوونځي د ودانولو په فکر کې نه دي او بدبختانه د تاسو یو کال ژوند په عبث تیرشو. تاسو خپله فکر وکړئ د دې یو کال په موده کې موږ څومره سبق، کتابونه او تعلیم نه وروسته پاتې شوي یو.

ولې بیا هم ډیر د خوښۍ ځای دی چې موږ او تاسې د دې ښوونځي د یو زده کونکي د همت په اساس چې احمد نومیږي دلته راټول شوي یو.

دا شوق او علاقه چې تاسو یې تعلیم ته لري د دې باعث شو چې موږ هم پدې فکر کې شو چې څرنګه خپل ښوونځی بیرته ودان کړو. له دې کبله ما ستاسو د ښوونکو سره یو ځای پرون د یوې بهرنۍ موسسې غړی سره چې په کوز کلي کې په ماین پاکولو کې بوخت وو خبرې وکړې او د هغوی نه مو غوښتنه وکړه چې د خپل تراکتور په واسطه یوازې د ښوونځي ځمکه اواره یا (هموار) کړي هغوی هم ژمنه وکړه چې نن د لس بجو نه تر دولس بجو پورې خپل تراکتور د هغه د چلونکي سره موږ ته راولیږي.

اوس زه تاسو نه غواړم چې لاسونه سره ورکړي او د تراکتور د رارسیدو نه مخکې د میز او څوکۍ، تختې او نور څیزونه خاورو نه ټولـه کړئ او یو کنج کې یې کیږدئ. او په یاد ولرئ چې د ښوونځي لـه اوارولو څخه وروسته په همدې خاورې باندې سبق پیلوو. خو پدې شرط باندې چې هوا ښه وي او کله چې وربښت وي نو رخصتي به کوو.

زه پوهیږم چې دا رنګه سبق ویل به ډیر ګران وي خو موږ چاره نلرو باید له ستونزو سره جوړ جاړی وکړو. وروسته بیا خدای(ج) مهربانه دی چې د حل لاره پیدا شي او په یاد ولرئ چې د ماین پاکولو د مامورینو دویناوو په اساس زموږ د ښوونځي ساحه له ماینونو څخه پاکه شوې ده اوس بسم الله ویلو سره خپل کار پیل کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي د خبرو پای ته رسید و سره یو عجیبه غوغا دې شور او شوق د زده کوونکو په زړونو کې د ښوونځي بیرته پیل کیدو له کبله پیدا شو. ټولو په خوشحالۍ سره په کار پیل وکړ. او په ګډه یې د تختو او لرګیو په ټولولو د ښوونځي د شا او خوا څخه پیل کړل. د ښوونځي ساحه ډېره لویه نه وه نو دا کار په چټکۍ سره پای ته ورسید.

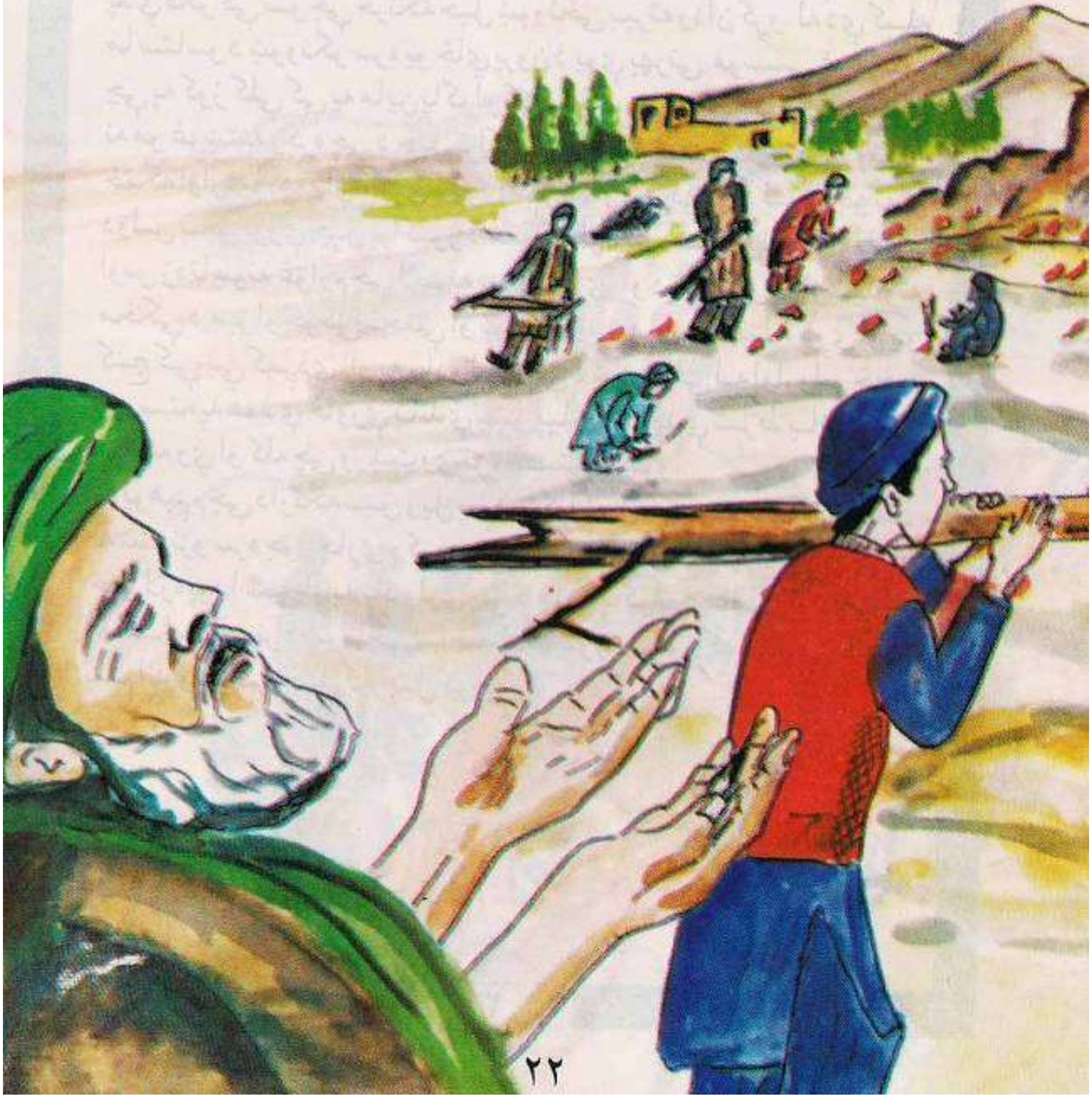

(c) ketabton.com: The Digital Library

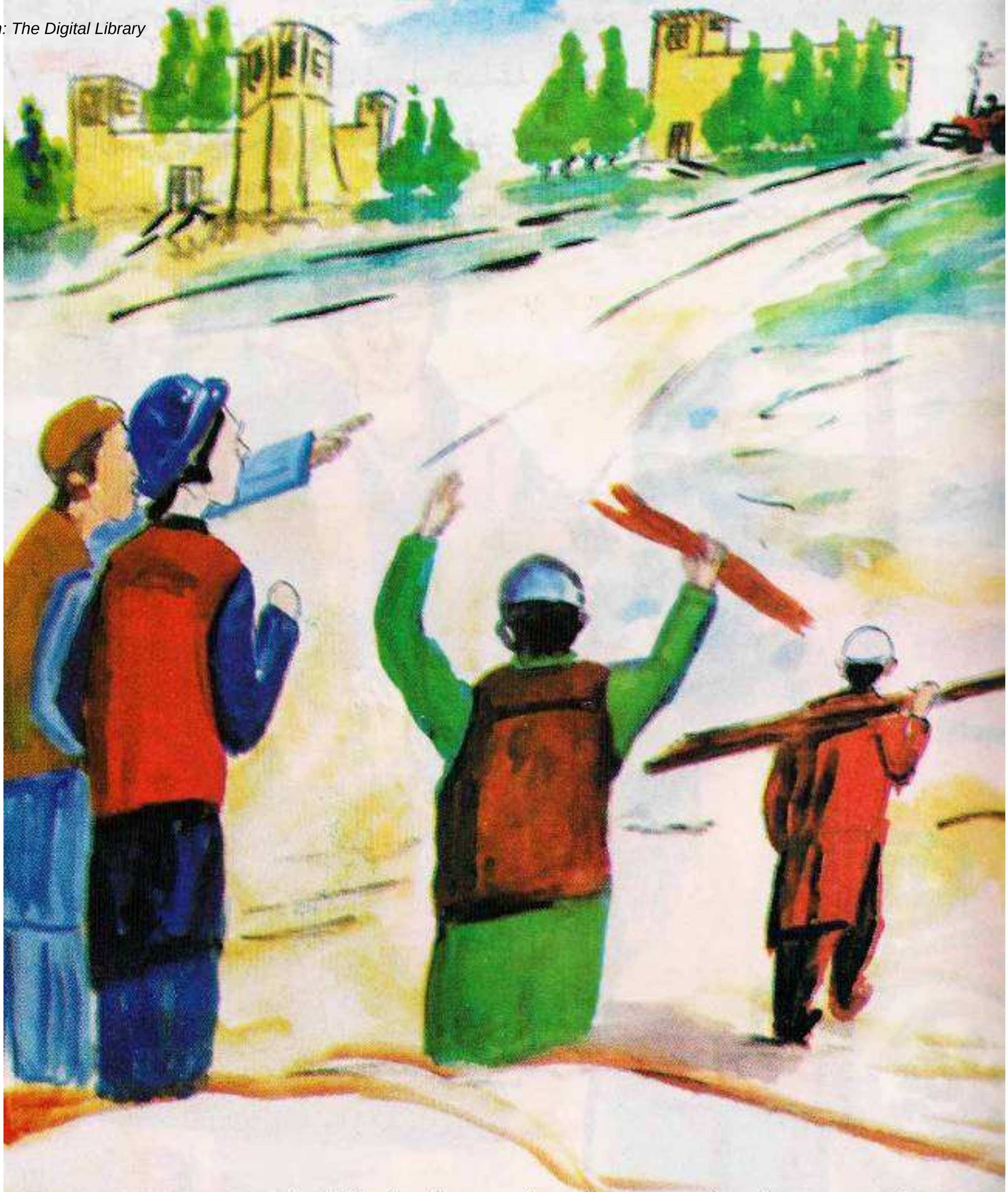

دتختو، دروازو او نورو شیانو د راټولو کار له ښوونځي څخه خلاص شو ناڅاپه د تراکتور د ماشین اوچت آواز د ټولو زده کوونکو پام راواړاوه. چې د لرې نه د ښوونځي په لور روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې تراکتور ښوونځي ته نژدې شو د زده کوونکو شور او
شوق او آوازونه زیات شول. هماغه وو چې سر ښوونکی د
تراکتور چلوونکي خوا ته نژدې شو. اویو څه خبرې یې ورسره
وکړې بیا د تراکتور چلوونکی خپل کار پیل کړ.

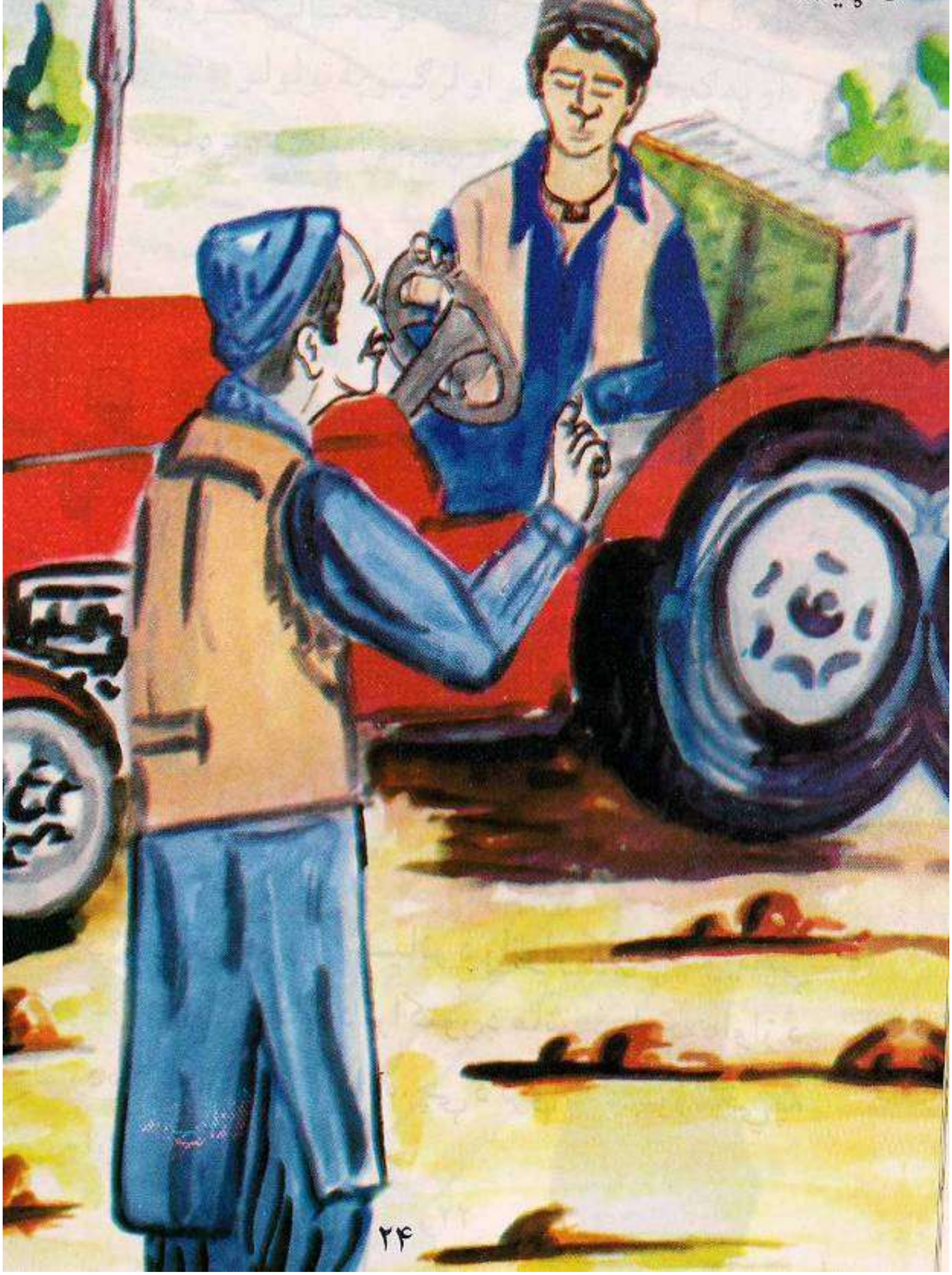

(c) ketabton.com: The Digital Library

زده کونکو په ډیره حیرانتیا سره د تراکتور کار ته پام
کاوه چې څرنګه دا وړوکی ماشین د خاورې غونډۍ ځان
سره مخکې وړي او ځمکه اواروي.

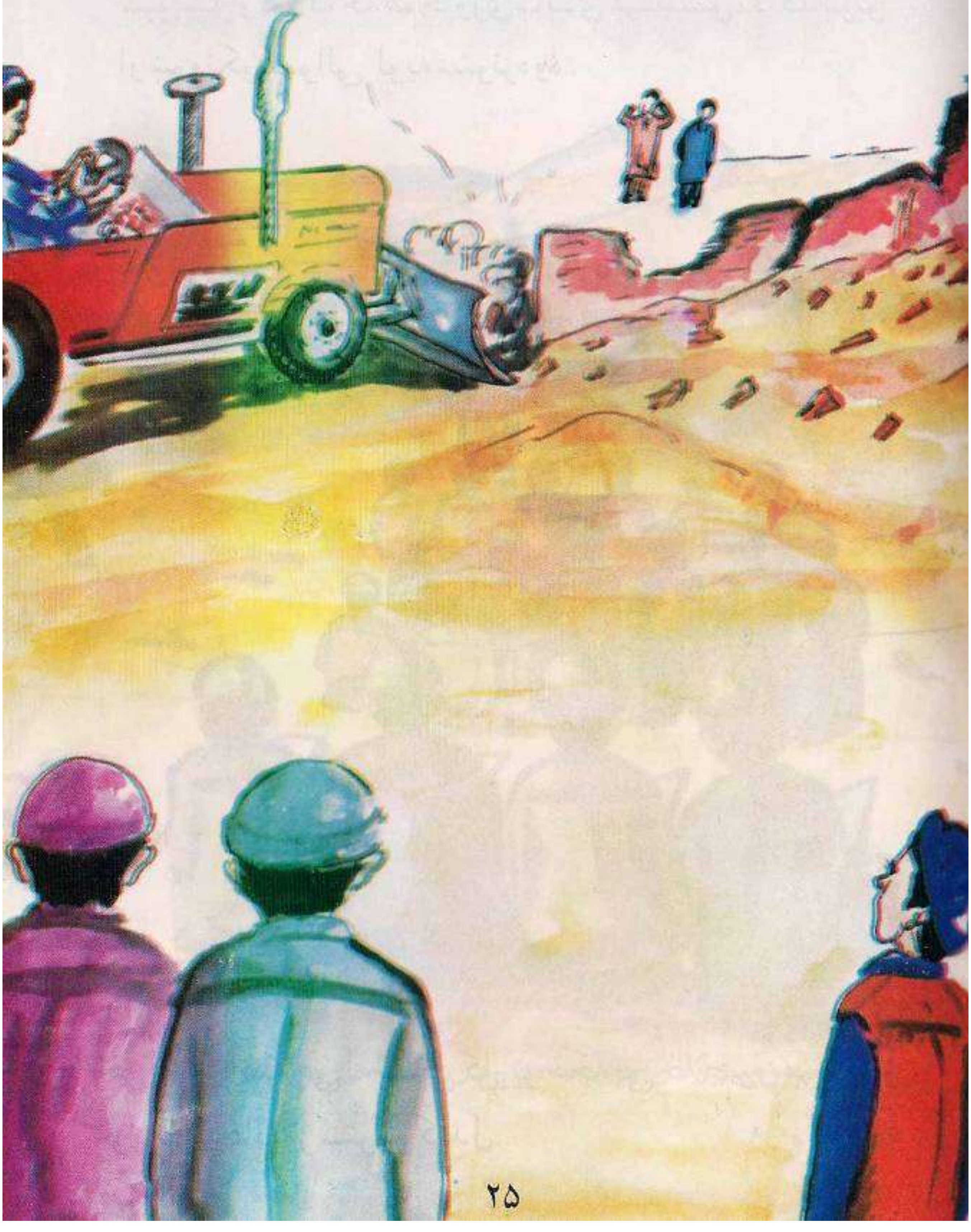

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې توګه په صبا یې ښوونځی پیل شو. که څه هم زده کونکي ډیر لږ وو خو بیا هم ښوونځي په ګوټ ګوټ کې په اواره شوې ځمکه باندې د بیلابیلو ټولګیو په عنوان په خپل سبق پیل وکړ. که څه هم خاورې باندې کیناستل، د کتابونو او ښوونکو کموالی لویه ستونزه وه .

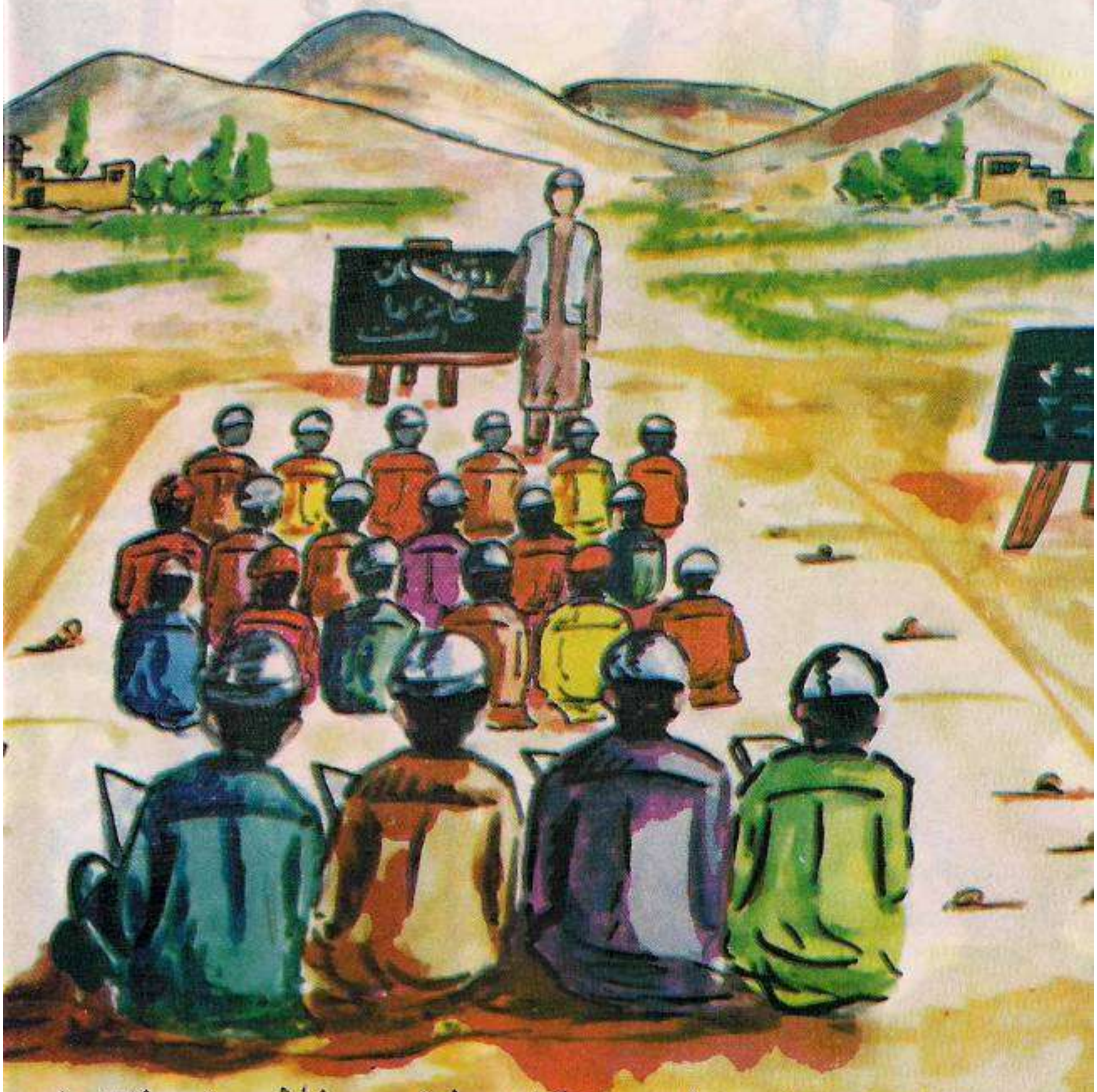

خو له دې امله چې له بې کاریو څخه یې خلاصون موندی و ټول خوشحاله تر سترګو کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

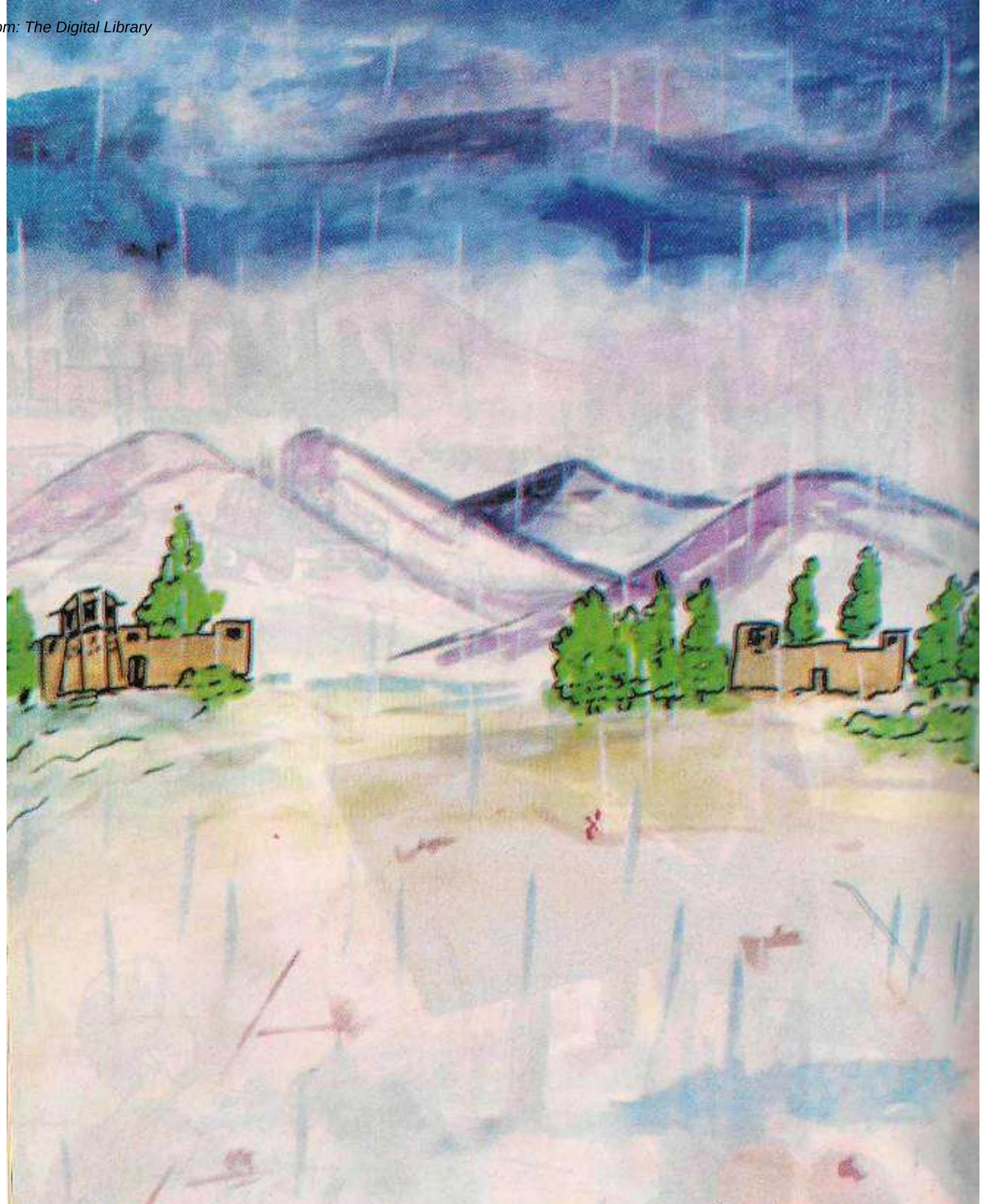

ورځې همدا رنګه تیریدې کله بـه چې هوا صفا او لمریزه
وه نو سبق وو او کله بـه چې ورښت وو نو ښوونځی بـه
رخصت وۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغوايي د مياشـــــتې په ورځو کې يوه ورځ چې زده کوونکي په سبـق ويلو بـوخت وو، دوه درې موټرو چې د ښوونـځي خواتـه ودريـدل د زده کوونکـو توجه يې ځانتـه جلب کړه.

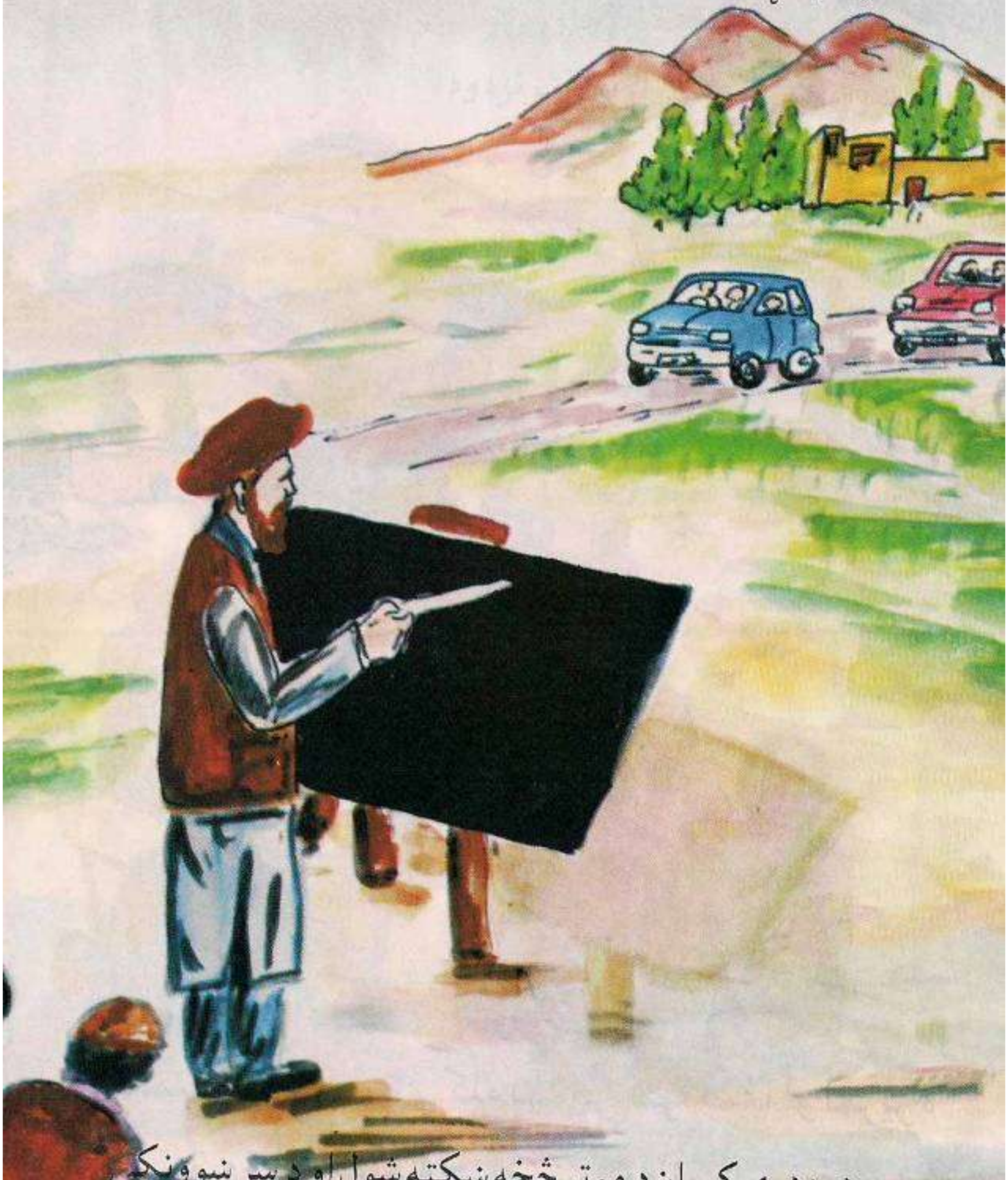

دوه درې کسان د موټر څخه ښکته شول او د سر ښوونکي په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

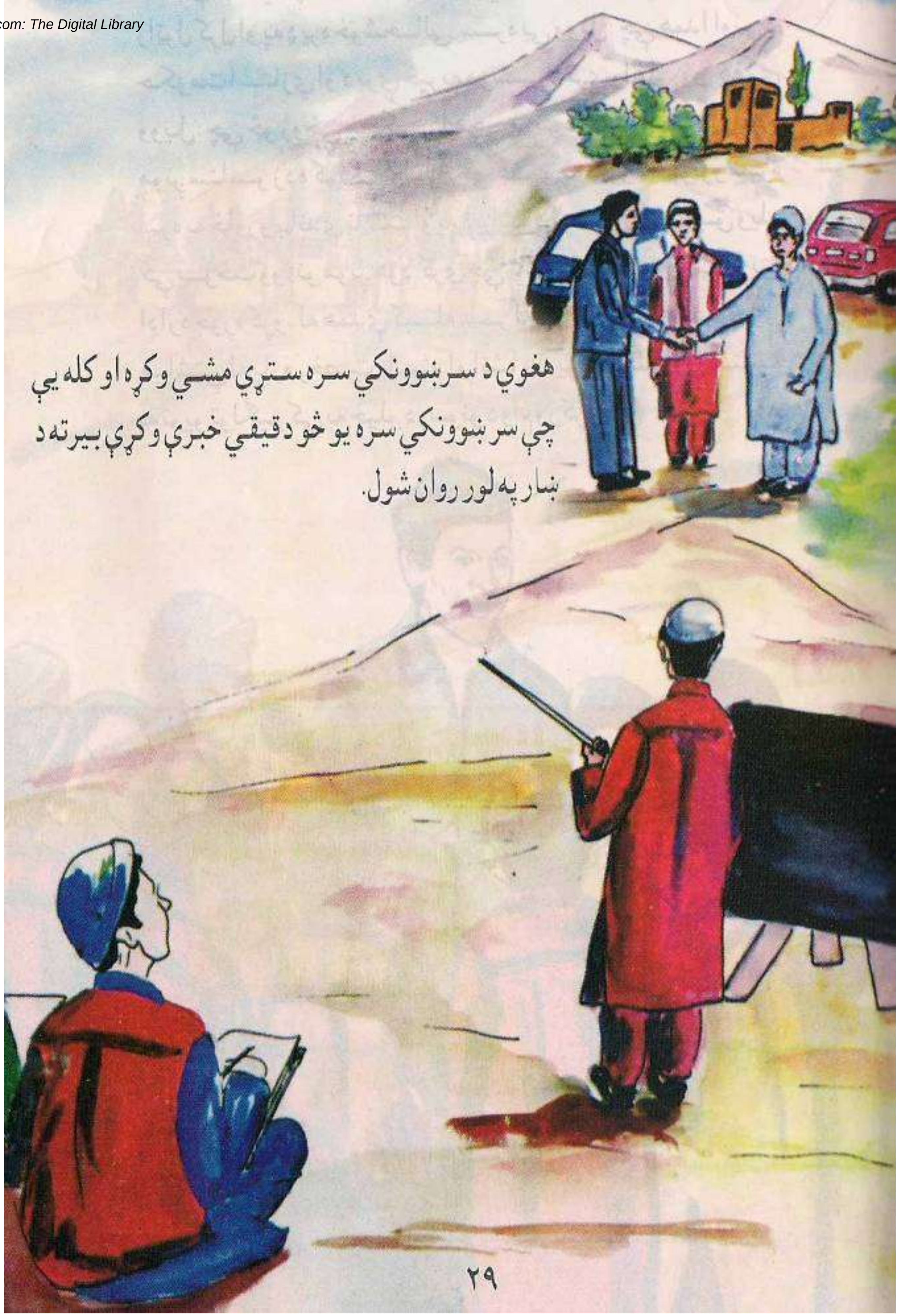

هغوي د سربنوونکي سره ستړي مشي وکړه او کله يې
چې سر ښوونکي سره يو څو دقيقې خبرې وکړې بيرته د
ښار په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې هغوي لاړل، ســـر ښوونکي ټول زده کونکي او ښوونکي راټول کړل او په ډيره خوشحـالۍ سـره يي وويل: چې همدا اوس د حکومت استازي او ديوې خيريه موسسې غړي راغلي وو. هغوي وويـل: چې څو روځې مخکې کلـه چې مونږ ددې کلـي نـه تيريـدو مونږ ستاسـو زده کونکي وليدل چې هغوي په ډيرو سـتونزو سـره سره په خاورو باندې ناست او په ډير شور او شوق سره سبـق ويلو کې بــوخت وو. نو مونږ هوډ کړي چې تاســو ته شپږ تولګي او يوه اداره جوړه کړو. له همدې کبــله ســر له سبــا څخه تاســو ديوې مياشتې له پاره رخصت ياست. او انشاءالله يوه مياشت وروسته به په نويو تولګيو کې به خپلو درسونو دوام ورکړي.

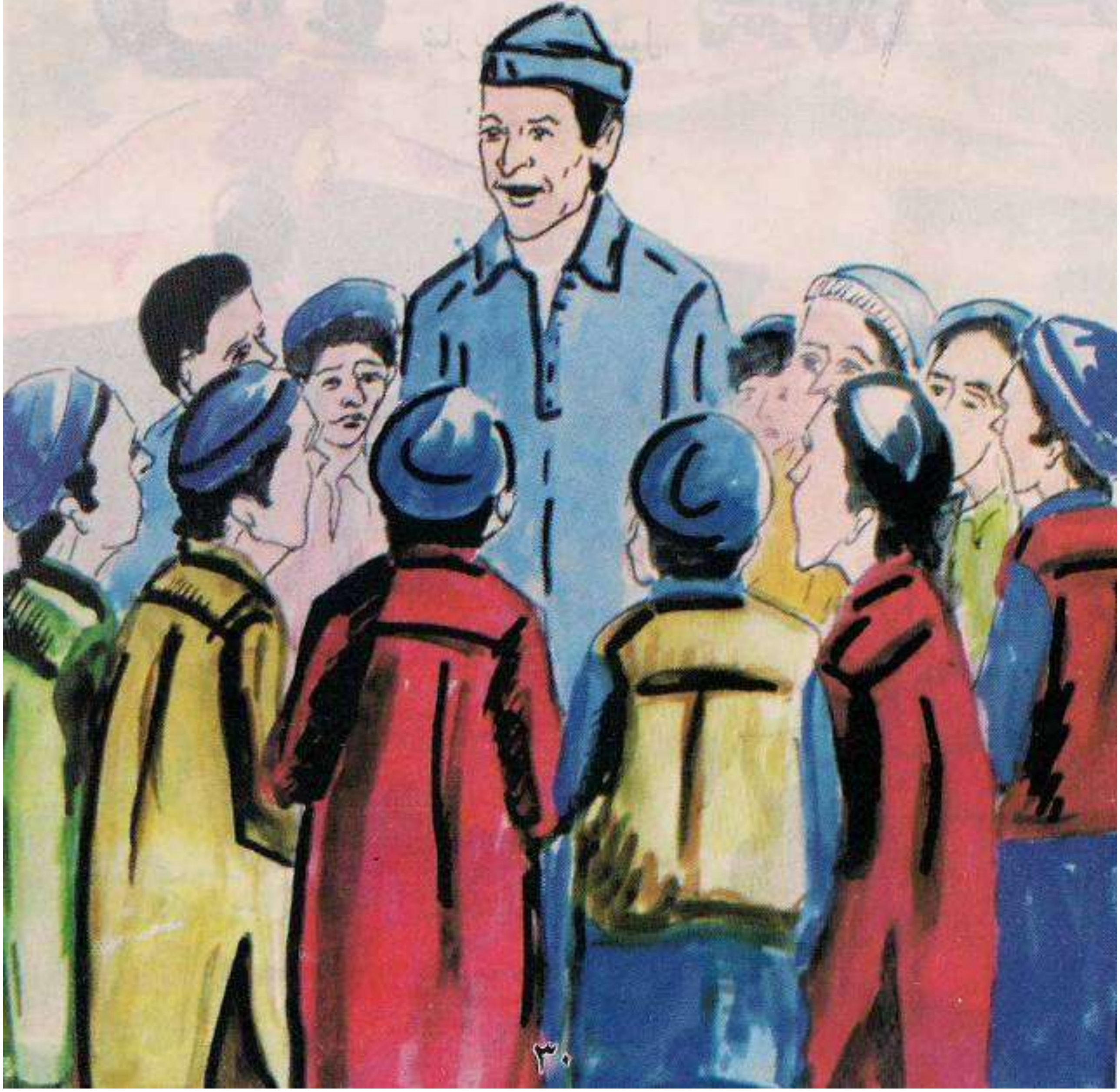

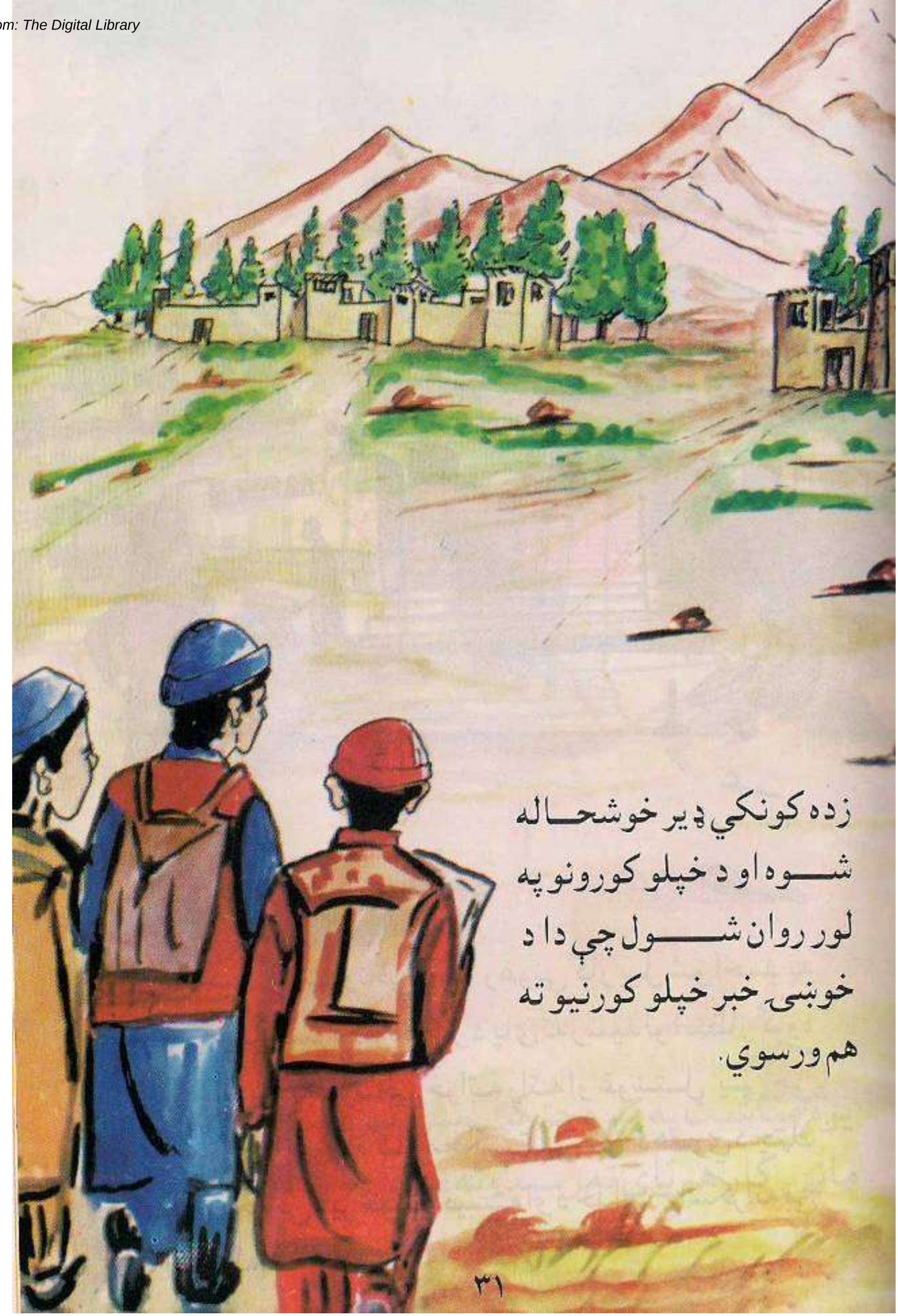

زده کونکي ډیر خوشحـــاله
شـــوه او د خپلو کورونو په
لور روان شـــول چې دا د
خوښۍ خبر خپلو کورنیو ته
هم ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

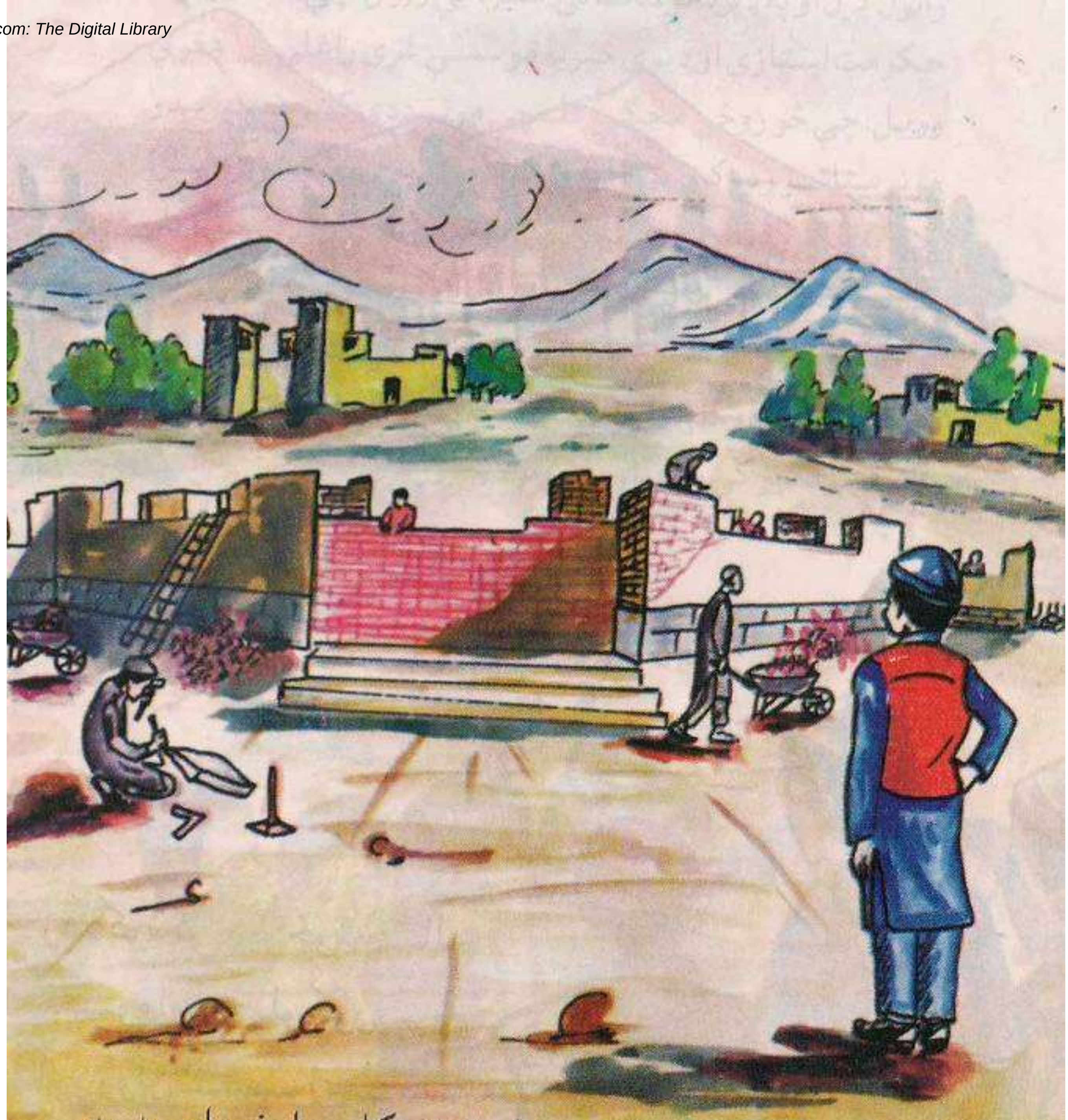

سبا سهار د ښوونځي د بیا رغونې کار پیل شو احمد په ډېرې بې صبرۍ سره د کار د پای ته رسیدلو انتظار کاوه او هره ورځ ښوونځي خواته راته او غوښتل یې چې وویني چې څومره کار مخکې تللی دی. ده غوي د چټک کار څخه یې ډېر خوند اخیسته او د خدای (ج) شکرانه یې ادا کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

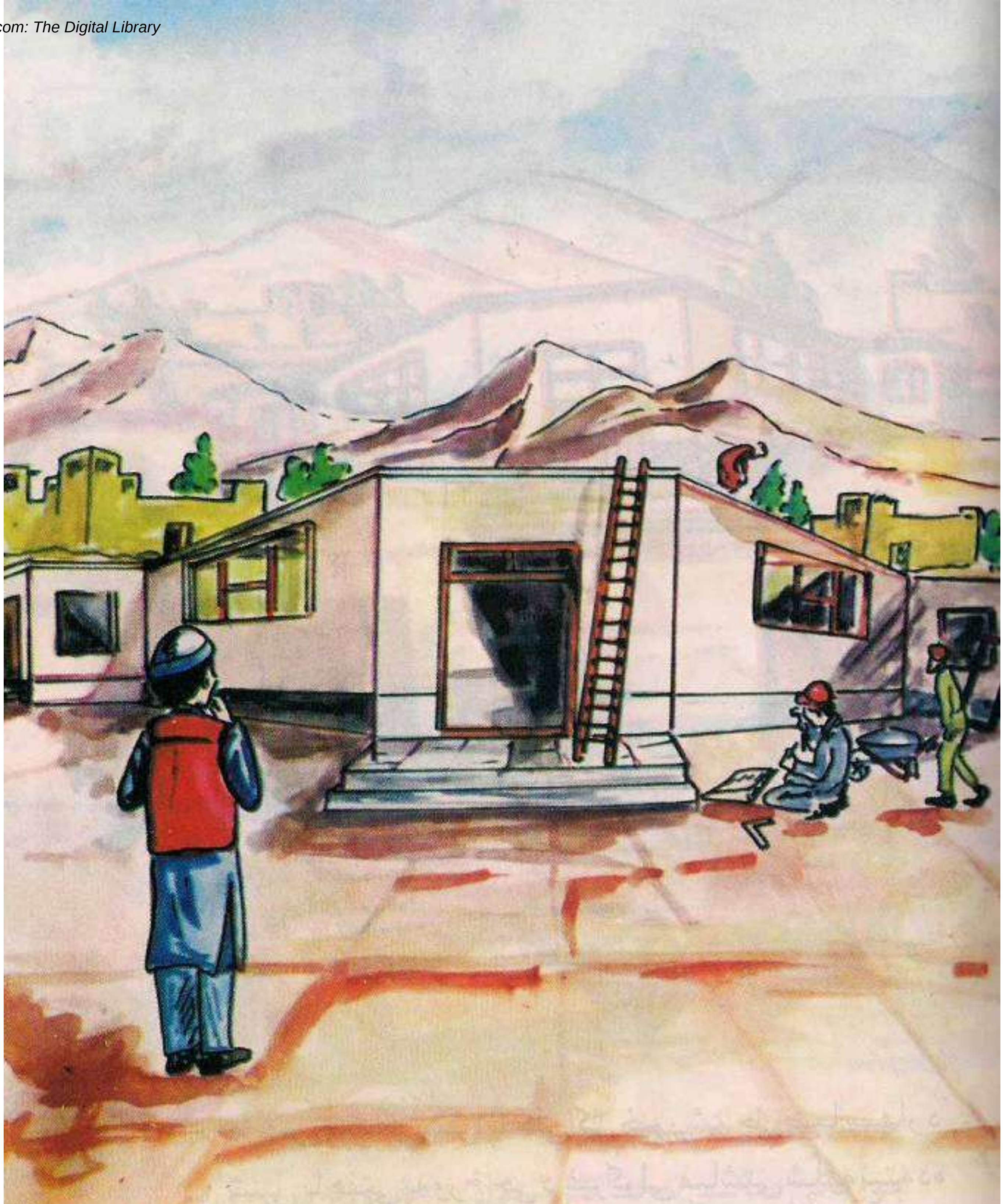

یوه میاشت په ډیره چټکۍ سره تیره شوه د ښوونځي د ماڼۍ کار هم پای ته رسید وته نږدې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

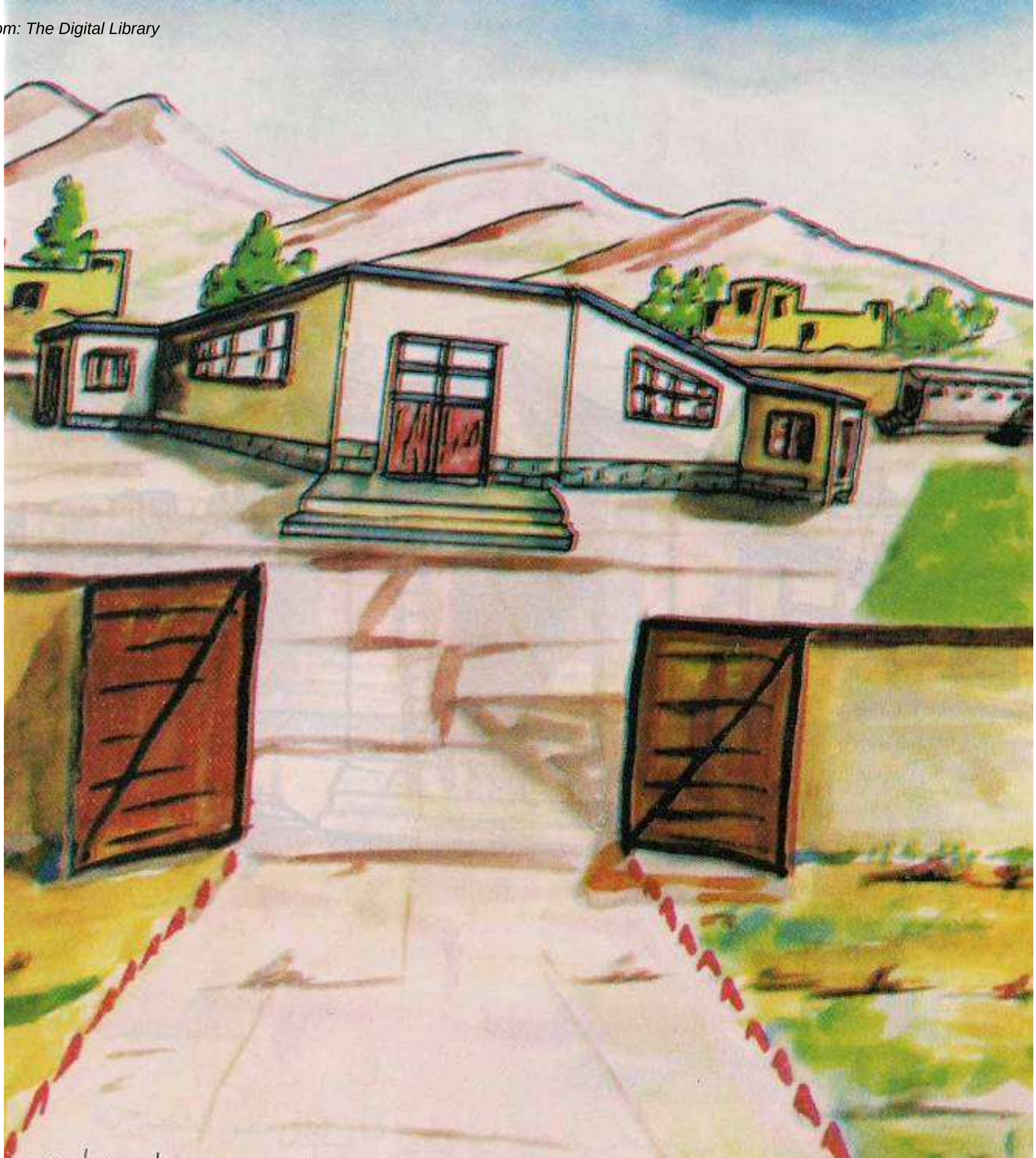

دا خبر په چټکۍ سره په کلي کې خپور شو چې صبا سهار د
شنبې یا هفتې په ورځ چې د غبرګولي میاشتې شلمه نیټه ده
ښوونځي بېرته پیل کیږي او د کلي د مشرانو څخه غوښتنه
شوې چې د ښوونځي د افتتاح په کې برخه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

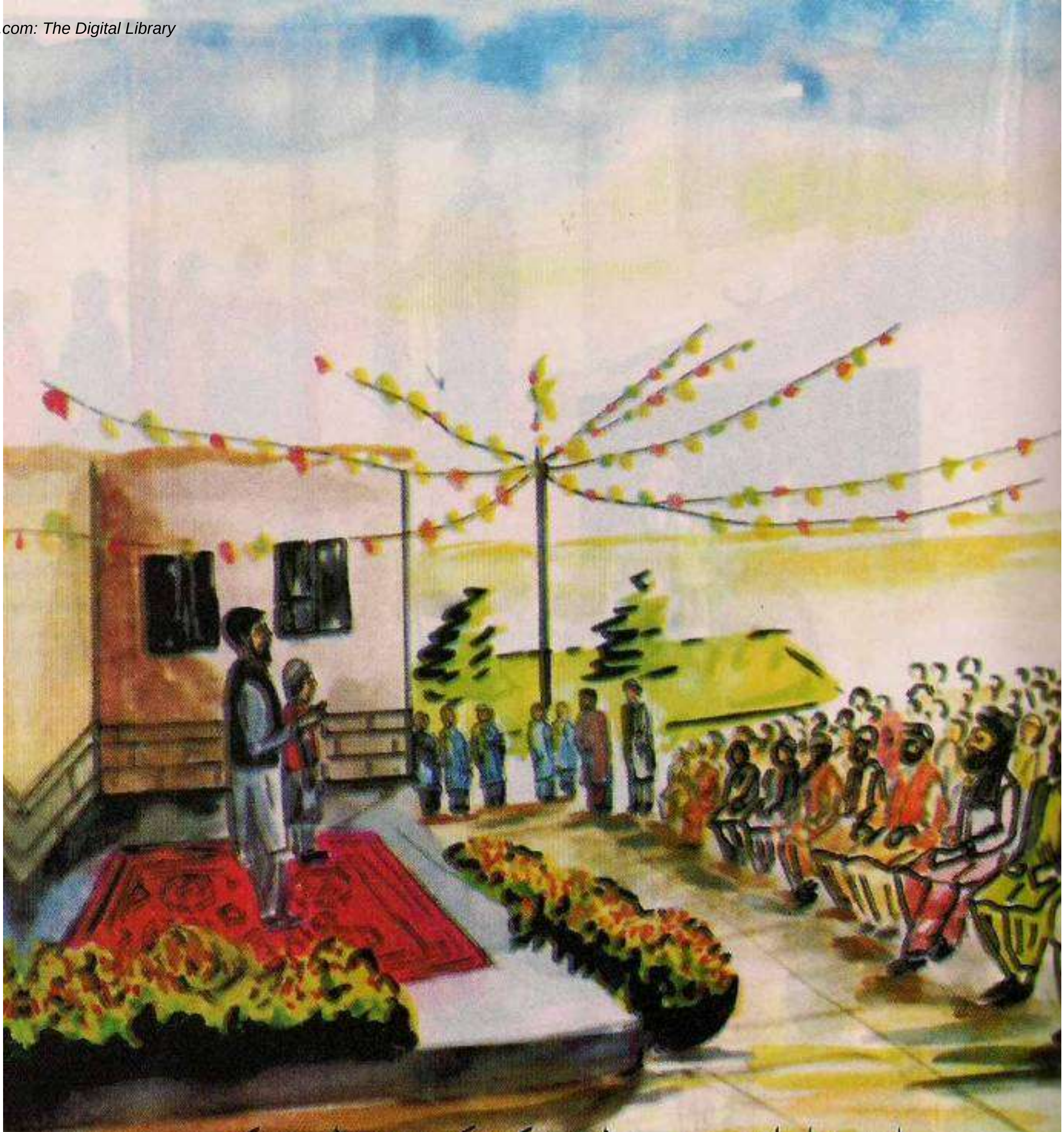

صبا سهار اته بجې ټول زده کونکي په منظمه توګه د ښوونځي صحن ته حاضر شول. د هغوی په وړاندې د کلي مشران او نور میلمانه په څوکیو باندې کیناستلي وو او د نوي ښوونځي افتتاح ته منتظر وو. بالاخره د ښوونځي افتتاح د قرآن کریم په تلاوت کولو سره پیل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

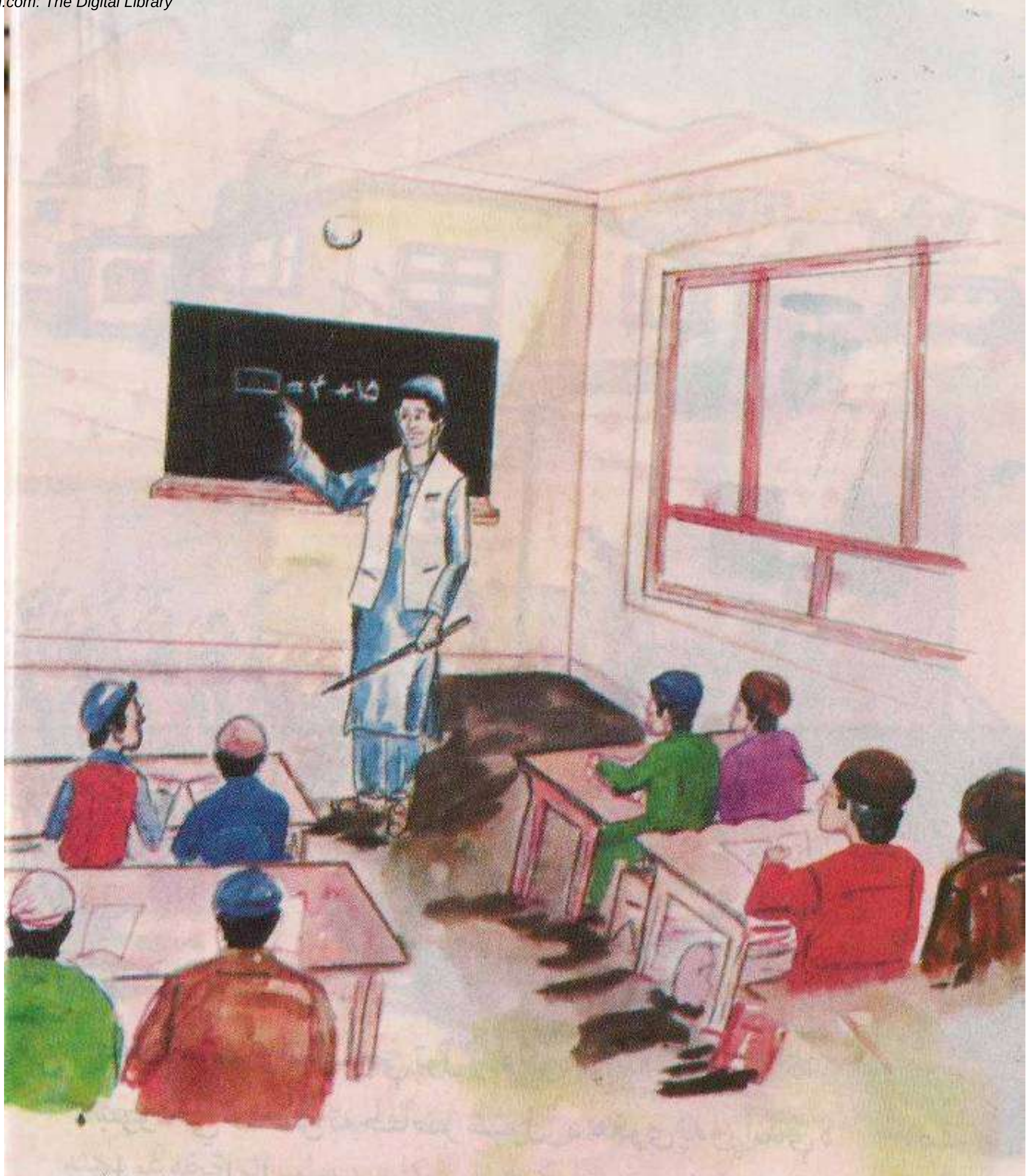

همدا رنګه ټول زده کوونکي خپلو نويو ټولګيو ته لاړل او
سبقونه يې پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

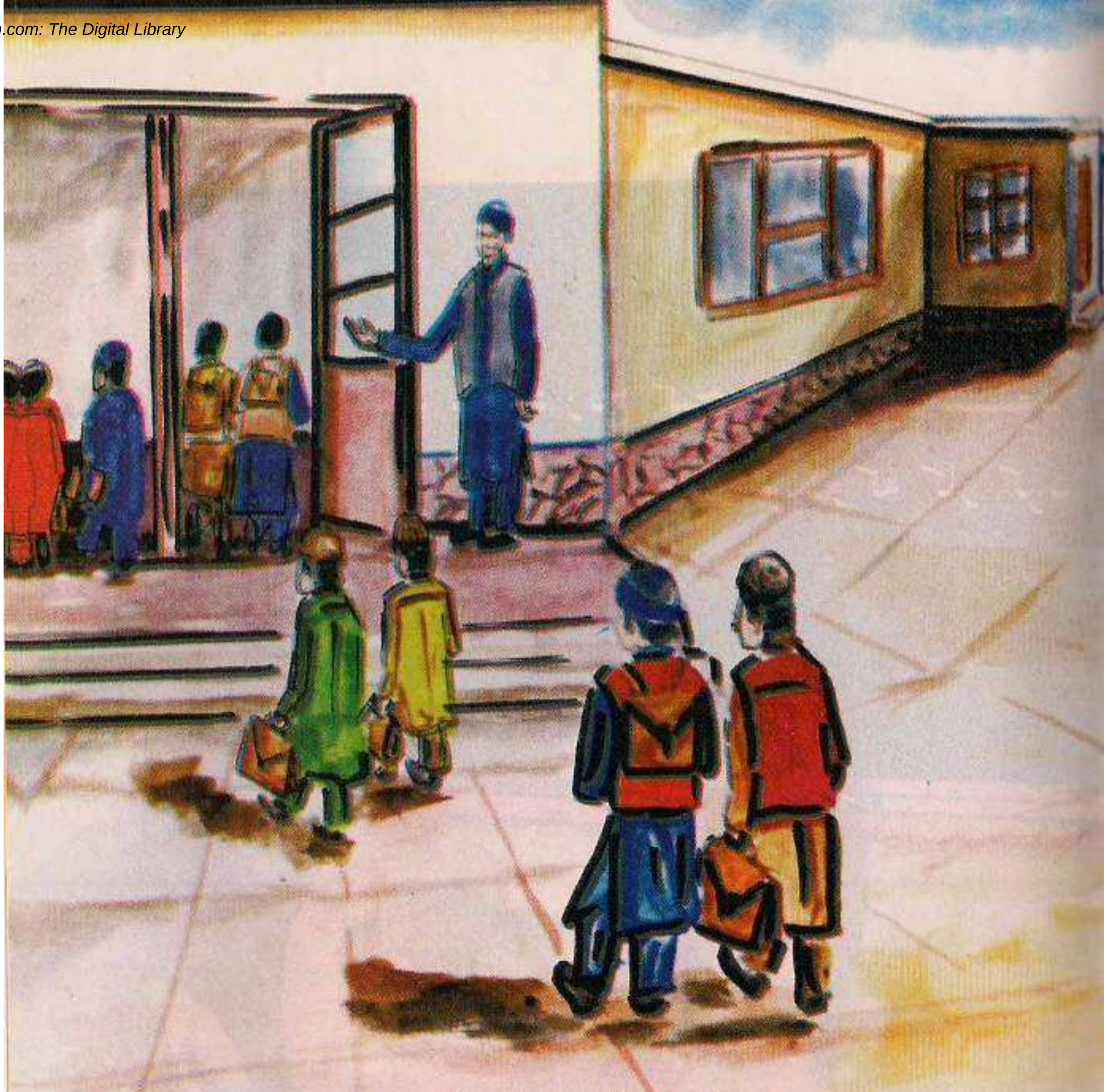

وروسته سر ښوونکي ټولو زده کونکو ته د نوي ښوونځي راتللو ته ښه راغلاســت وویل او زده کونکي یې سبــق ویلو ته وهڅول. او د حکومت او د مرستندویو موسسو د مرستې څخه یې مننه وکړه. یو ځلې بیا یې د احمد د لوړ همت یادونه وکړه او زده کونکو نـه غوښتنـه وکـړه چې نویو تولګیو ته ولاړ شي. او په خپلو سبقونو پیل وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پای کې د احـــمد د لوړ همت، هڅو او زيار له وجهي ښونځی بیرته ودان شو. احمد هم د خپلې پوښتنې ځواب پیدا کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته احمدتل دا خبرې تکرارول.

چې پسې ګرځي هغه به مومي

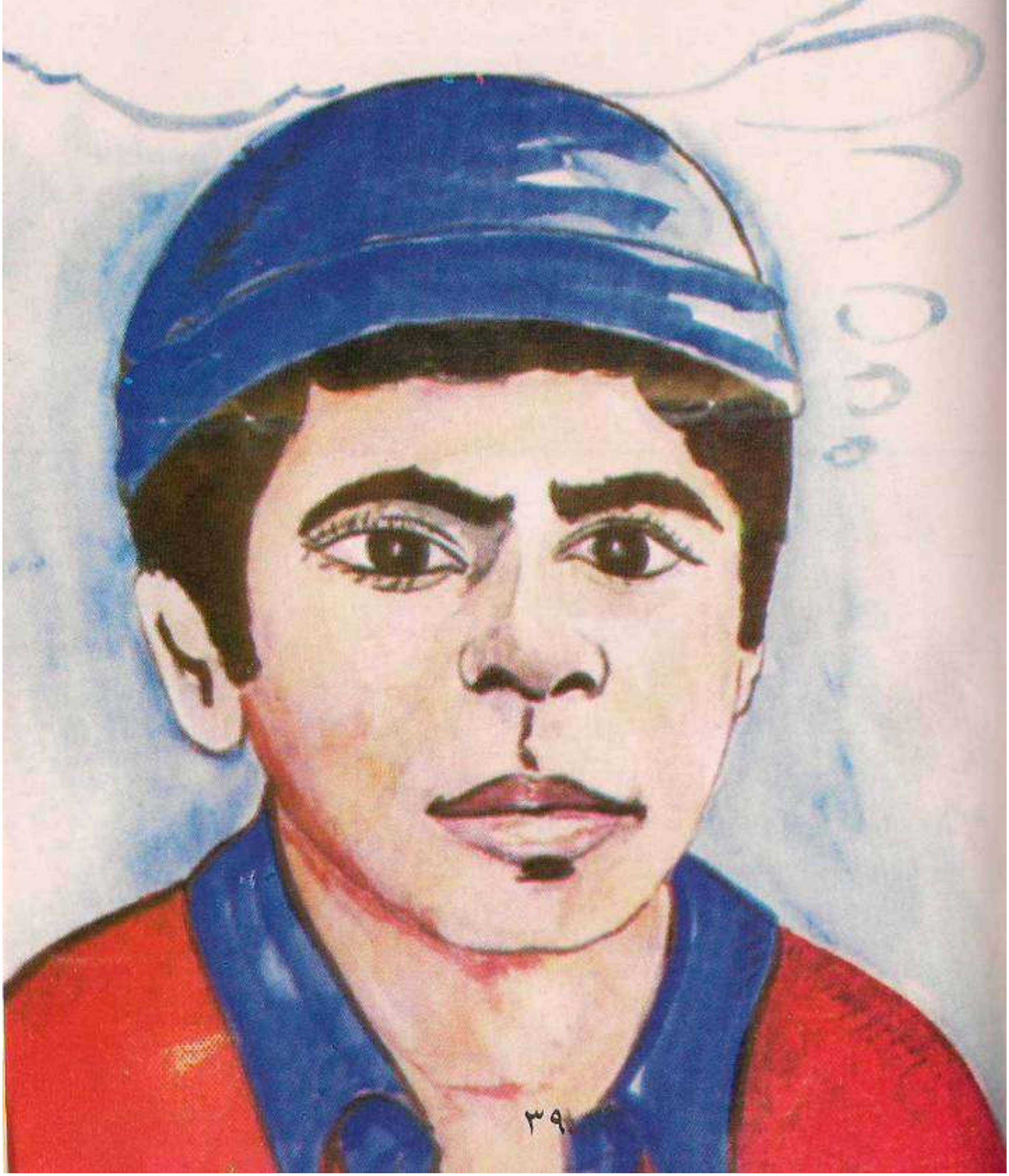

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library